

Cercetarea: între Amsterdam și Făurei

prof.univ.dr. Dan Dediu, rector al UNMB

Au existat întotdeauna cuvinte sacre: cuvinte "bombă", deschizătoare de hăuri mentale și vertijuri de nesiguranță logică, cuvinte "tabu", atractori stranii ai dorințelor noastre aprige și ascunse, cuvinte "simbol", declanșatoare de uragane semantice în mințile înfiebântate de mister, explodând în miriade de fapte și alcătuiți cotidiene. Aceste cuvinte există în continuare. Ele se schimbă treptat odată cu vremea și își transferă ștafeta din an în an, într-un sistem infailibil de vase comunicante subterane.

Un asemenea "fetiș" este astăzi cuvântul *cercetare*. Pentru mediul universitar el este ca un nod feroviar sau aerian: toate trenurile și avioanele cunoașterii trec pe aici. Depinde de forma de cunoaștere: dacă e vorba de cunoașterea științifică, atunci aceste furnicare nodale sunt un fel de aeroporturi strategice gen Frankfurt pe Main, Paris, Londra sau Amsterdam. Dacă e vorba de cunoașterea artistică, atunci ne mulțumim cu gările regionalelor de căi ferate: Ploiești, Adjud, Simeria, Roșiorii de Vede sau Făurei. Cam așa stau lucrurile.

Pentru învățământul muzical cuvântul *cercetare* sună un pic suspect. După cum, probabil la fel de suspect, sună și pentru savanții din inginerie sintagma de *cercetare artistică*. Dar să vedem cum stau lucrurile.

Să luăm, bunăoară, un cercetător din domeniul științelor "tari". Care sunt principalii pași prin care trebuie să treacă un proiect de cercetare? Ne permitem să sintetizăm, în mare, astfel: 1. informarea asupra subiectului (pentru a nu reinventa roata, evident); 2. analiza detaliată a contextului și a părților; 3. formularea unor ipoteze de lucru, proiectarea; 4. experimentele propriu-zise; 5. înregistrarea datelor; 6. analiza și sinteza datelor; 7. statistici diverse; 8. formularea unor concluzii asupra proiectului. (Putem intra și mai în amănunt, dar nu e cazul aici.)

Dacă definim *cercetarea* drept *producere de cunoștințe originale*, atunci suntem în situația de a accepta faptul inevitabil că domeniul muzical este unul central, chiar fundamental în producerea de rezultate cognitive autentice. Nu degeaba muzica era studiată în universitățile medievale în celebrul *Quadrivium*, la un loc cu aritmetica, geometria și astronomia!

Dacă punem întrebarea, care astăzi pare de bun simț, dar care dovedește o crasă lipsă de cultură clasică: "Ce face un violonist, cum «cercetează» el?", atunci va trebui să răspundem astfel, prin analogie cu algoritmul prezentat mai sus: 1. Se informează asupra ediției critice a partiturii studiate, ascultă înregistrări cu cât mai multe variante, pentru a ști ce există pe "piață"; 2.

Analizează partitura, pune digitația, studiază variante de frazare, împreună cu partenerul (pianist sau alt instrument); 3. Propune o variantă de interpretare, punerea de acord (respirații, cezuri etc), proiectează o "interpretare"; 4. Repetițiile, pentru rafinarea rezultatului final (chiar mai multe decât experimentele științifice); 5. Înregistrări speciale, pentru a fi audiate și a se identifica momentele de slăbiciune; 6. Reevaluarea critică, realizarea de "șnururi", adică de interpretări fără oprire, lucrări cântate cap-coadă; 7. Autoreglarea reflexelor; 8. Concertul *live*, cu măsuri critice și autocritice, pentru a putea merge mai departe în cercetare.

În încheiere, apelez la termenii echivalenți din franceză și engleză pentru cercetare: *recherche* și *research*. Ambii termeni au ca bază verbul **a căuta**: *chercher* și *search*. De asemenea, cei doi termeni posedă un prefix: *re*, folosit în limbile latine pentru indicarea unei repetiții, a unei reveniri asupra

SUMAR

PARTENERIATE

Maestrul Justus Frantz, oaspete al Concursului "Mihail Jora", ediția a XX-a
(pagina 3)

ANIVERSĂRI

Octavian Nemescu și Marin Constantin omagiați
(pagina 4)

APLAUZE

Concerte cu muzică românească tradițională pe scena de concert a UNMB
(pagina 5)

EVENTIMENT

Chopin la 200 de ani – între muzica lui și muzica noastră
(paginile 6-7)

ALUMNI

Locuri de muncă sub luminile reflectoarelor
(pagina 9)

GAUDEAMUS

Absolvenți, încotro? Pașaport pentru piața muncii
(pagina 11)

subiectului.

Cercetarea ar fi astfel, etimologic vorbind, o re-căutare, o *căutare repetată* a adevărului, astfel înțeleasă de către englezi și francezi. O re-căutare a ceea ce înseamnă cercetare ar folosi și întregului proces de auto-reflecție națională. O cercetare a *cercetării*. O definire extensivă și înțelegătoare a specificului și metodelor cercetării. Acest demers ar putea fi începutul adevăratei cercetări în România.

De la ucenicie la măiestrie în practica dirijorală

Angela Șindeli – master anul I Canto, asist. Relații Internaționale

Sub această denumire se derulează proiectul POSDRU/22/2.1/(G)/21776, câștigat de UNMB. Durata acestuia este de 23 de luni, desfășurate în intervalul 01.04.2009 – 28.02.2011.

Ce își propune acest proiect? Este întrebarea la care ne poate răspunde managerul acestuia, d-na conf. univ. dr. Lucia Costinescu:

După cum știi, orice proiect are menirea de a rezolva o "problemă". Pentru învățământul superior muzical, în general, și pentru studenții dirijori, în special, accelerarea integrării în practica artistică este o problemă majoră, a cărei rezolvare impune cooperarea între instituția de educație și potențialii angajatori.

Proiectul își propune realizarea unui parteneriat de durată între Universitatea Națională de Muzică din București și instituții profesionale din domeniul muzical în vederea organizării stagiilor de pregătire practică a studenților secției Dirijat orchestră/cor, într-o acțiune instituțională de succes.

Prin implicarea activă a studenților, prin stagii de practică, ei vor putea face față atât cerințelor angajatorilor din domeniul vieții muzicale, cât și solicitărilor impuse de conducerea unor ansambluri muzicale profesionale. Pe lângă deprinderile practice, vor fi acumulate competențe și cunoștințe privind repertoriul specific acestor ansambluri (lucrări simfonice, vocal-simfonice, corale, spectacole de operă sau operetă): eficiența lucrului cu instrumentiștii/coriștii, înțelegerea și abordarea exhaustivă a partiturii simfonice/corale, dezbaterile și perspectiva critică asupra elementelor de stilistică dirijorală, formarea capacităților de atenție distributivă și a capacității de comunicare verbală și non-verbală.

Ca finalitate, dezvoltarea competențelor de comunicare și leadership în contextul real al practicii artistice și în relație cu publicul sălilor de concert va contribui la formarea unei individualități artistice, atât de necesară trecerii de la statutul de "ucenic" la cel de "maestru".

La cele menționate deja, voi adăuga câteva detalii semnificative despre proiect:

Publicul țintă al proiectului este constituit din 30 de studenți ai secției de Dirijat orchestră/cor din Facultatea de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie muzicală a Universității Naționale de Muzică din București.

Activitățile realizate în proiect sunt variate și cu finalități specifice educației și formării personalității tinerilor dirijori: asistență la repetiții, discuții individuale și de grup cu maestrul tutore de practică legate de consolidarea unor competențe generale și specifice profesiei de dirijor (gradul de cunoaștere a partiturilor generale de orchestră/cor, realizarea dirijorală din memorie a unor fragmente din lucrările studiate și aflate în lucrul cu orchestra, exerciții de gestică dirijorală, experiența de lucru cu ansamblul coral/orchestral și/sau pianistul corepetitor), respectiv implicarea directă în lucrul cu formațiile profesionale și dirijarea unui concert (primele module de practică intensivă s-au realizat la Filarmonica "Muntenia" Târgoviște și la Filarmonica Pitești).

Un set de activități specifice se referă la evaluarea periodică a studenților implicați în proiect și organizarea unor concursuri de dirijat, care stimulează performanța și competiția.

Din punct de vedere al finalității...

Proiectul vizează realizarea unei mai bune corelări a cerințelor practicii muzicale cu conținutul disciplinelor cuprinse în curricula universitară și creșterea oportunităților de carieră ale absolvenților de învățământ superior muzical.

Acest demers va conduce la eliminarea unei dificultăți existente privind posibilitățile tânărului dirijor de a se afla în contact direct cu formații muzicale profesionale și de a se face cunoscut mediilor de specialiști și publicului meloman încă din perioada formării inițiale.

Mai mult, se dorește realizarea unor consorții între universitate și potențialii angajatori, ca rezultat al cooperării artistice și al recunoașterii reciproce.

Echipa de management este condusă de prof. univ. dr. Dan Dediu (coordonator de specialitate) și de conf. univ. dr. Lucia Costinescu (manager proiect). Din echipă mai fac parte: Georgeta Matyezuc (expert contabil), George Tănăsescu (expert achiziții), Felix Văjiaș (jurist), Ioana Marghita (asistent proiect).

Implementarea proiectului este asigurată cu sprijinul unor personalități marcante ale vieții dirijorale românești (experți pe termen lung) desemnate de instituții profesionale din domeniul muzical - parteneri de practică: dirijorii Horia Andreescu - Orchestra Națională Radio, Cristian Brâncuși - Orchestra de Cameră Radio, Voicu Popescu - Corul de Copii Radio, Tiberiu Soare - Orchestra Operei Naționale București, Stelian Olariu - Corul Operei

Naționale București.

Practica intensivă de vară (o săptămână) se desfășoară în Filarmonicile din Pitești, Târgoviște și Ploiești, având ca tutori de practică pe dirijorii Alexandru Ganea, Marius Hristescu și Radu Postăvaru. În această perioadă, studenții lucrează cu orchestrele profesionale și, în final, dirijează un concert.

Responsabilii de practică desemnați de UNMB sunt conf. univ. dr. Petru Andriesei (dirijat orchestră) și prof. univ. dr. Mihai Diaconescu (dirijat cor academic).

Instituții parteneri de practică:

1. Societatea Română de Radiodifuziune - Direcția Formații Muzicale
2. Opera Națională București
3. Filarmonica "Muntenia" Târgoviște
4. Filarmonica Pitești
5. Filarmonica "Paul Constantinescu" Ploiești

Voi încheia prin a spune că, în ziua de 25 martie 2010, am asistat la un dublu eveniment: festivitatea de premiere a studenților dirijori de orchestră - beneficiari ai proiectului - și conferința de presă organizată cu scopul promovării proiectului. În cadrul festivității, au fost oferite diplome de merit și certificate de participare tuturor studenților care au demonstrat talent artistic și seriozitate în realizarea activităților de practică dirijorală. Câștigătorul concursului, Andrei George Ștefan Racu, a dirijat orchestra de cameră a Liceului "Dinu Lipatti" din București, oferind un moment muzical apreciat de publicul Studioului de Operă al Universității Naționale de Muzică din București.

SE PREZINTĂ

Catedra și generația anilor '80...

prof.univ.dr. Vlad Dimulescu, șeful Catedrei de Pian, Acompaniament, Orgă, Clavecin și Pian General

Pe Marea Scenă a Muzicii, instrumentele cu claviatură au avut dintotdeauna un loc privilegiat. Familia acestor instrumente se regăsește în Catedra de Pian, Acompaniament, Orgă, Clavecin și Pian general. Istoria nescrisă a catedrei se datorează unor personalități ca: Florica Musicescu, Constanța Erbiceanu, Silvia Șerbescu, Cella Delavrancea. În prezent, colectivul didactic este format din cunoscuți interpreți și pedagogi care reprezintă trei mari tradiții muzicale: germană, franceză și rusă. Avem șansa de a rămâne în istoria învățământului muzical românesc deoarece o generație de pianiști remarcabili este aici. Suntem continuatorii unor maeștri ai pedagogiei pianului precum Dan Grigore, C. Ionescu-Vovu, Gabriel Amiraș, Aurora Ienei, Ioana Minei și mulți alții de la care am învățat noi, cei ce reprezentăm azi „generația anilor optzeci”. *Disciplina Pian principal* este reprezentată „compact” - se poate spune - din pianiști apropiați ca vîrstă, dar cu personalități puternice, greu de adus la un numitor comun... Prof.univ.dr. Sandu Sandrin, un maestru apropiat de cei amintiți anterior atât ca stil pedagogic, cât și ca experiență (mai bine de 40 de ani neîntreruși în catedra de pian!), profesor al colegelor noastre Veronica Gaspar și Delia Pavlovici, dar și al renumitului pianist Matei Varga, prof.univ.dr. Dana Borșan - solistă a Orchestrei Simfonice a Radiodifuziunii române, maestra unor pianiști precum

Toma Popovici, Rebecca Omordia, Silvia Ciorbaru, conf.univ.dr. Veronica Gaspar - cunoscut pedagog cu studii de cercetare muzicală în cele mai importante centre universitare din lume, profesoara renumitului pianist Răzvan Dragnea, conf.univ.dr. Viniciu Moroianu, remarcabil pianist și renumit profesor, cu o activitate bogată atât ca solist, cât și ca membru al unor formații de muzică de cameră, fiind în posesia unuia dintre cele mai vaste și diverse repertorii pianistice, lect.univ.dr. Delia Pavlovici, o excepțională profesoară, cu un echilibru și un simț pedagogic deosebit. Ca șef al catedrei de pian îmi revine o mare responsabilitate și sunt onorat totodată să fiu coleg cu aceste personalități... Nu aș putea continua această fugară trecere în revistă fără a aminti de celelalte discipline, alcătuint „Marea familie a instrumentelor cu claviatură”... și aici mă refer la disciplina *Clavecin* (prof.univ.dr. Ogneanca Lefterescu - profesor ce a adus clavecinul la locul pe care îl merită); disciplina *Orgă* (lect.univ.dr. Dan Racoveanu, discipol al d-nei Lidia Sumnevici, profesoara care a dat marii organști ai acestei țări); disciplina *Acompaniament* - în care regăsim profesoare renumite precum Steluța Radu, Viorela Ciucur, Andreiana Roșca, Luiza Avram, Cristina Popescu-Stănești, continuatoarele ale prof. Suzana Szoreny, Martha Joja, Victoria Ștefănescu; disciplina *Pian general* - formată din cunoscuți pianiști și profesori: conf.univ.dr. Dolores

Chelariu, lect.univ.dr. Oana Velcovici și lect.univ.dr. Adrian Stoica.

Aminteam la începutul scurtei mele prezentări de o generație a anilor '80 în care eu personal mă regăsesc. Cred că acum 25-30 de ani, în anii studenției majorității celor despre care am amintit mai sus, nici unul dintre noi nu și-ar fi putut imagina că ar ajunge în „Pantheonul pianisticii românești” în ale pedagogiei... Ar trebui pentru aceasta să le mulțumim celor care s-au jertfit cu adevărat pentru ca noi să fim și pentru ca ei să rămână vii prin noi!

Aș putea fi acuzat că sunt nostalgic și poate că mai tinerii noștri cititori găsesc că generația anilor '80 reprezintă un trecut îndepărtat. **Oare așa să fie?**

Redacția ACORD

Coordonator:
Antigona RĂDULESCU

Secretar de redacție
Lavinia Popescu

Redactor șef:
Irina BOGA

Design, tehnoredactare și producție:
NETBOOT -
www.netboot.ro

Redactori:
Tatiana NOIA
Andreiana GEAMĂNĂ-ROȘCA
Mirela RADU

Puteți contacta redacția ACORD prin e-mail la acord@unmb.ro

ISSN 2066 - 0901

Maestrul *Justus Frantz* – un generos prieten al școlii

În seara zilei ce a urmat Galei secțiunii *Instrumente de alamă* (recitalul și premiera laureaților) din cadrul Concursului „Mihail Jora”, ediția XX, martie 2010, *Mihai Ceascai*, mentorul clasei de *tubă*, a realizat un foarte interesant interviu cu pianistul și dirijorul *Justus Frantz*, președintele juriului secțiunii.

M. C. Stimate maestre *Justus Frantz*, vă mulțumesc că ați acceptat invitația de a lua parte, ca Președinte al juriului, la primul concurs pentru instrumente de alamă organizat de universitatea noastră, dedicat memoriei virtuozului *tubei*, *Ionel Dumitru*. Am dori să ne împărtășiți motivele care v-au îndemnat să dați curs invitației noastre.

J. F. Faptul că eu mă aflu astăzi în București se datorează Universității Naționale de Muzică - în mod special ție, prietene *Mihai Ceascai*, pe care te-am cunoscut ca un instrumentist excepțional, un om drept, onest și minunat, un profesor desăvârșit. Profesorii trebuie întotdeauna să fie și personalități-model și cred că numai atunci poți fi un profesor bun. Tu ești! Și asta spune multe...

M. C. Cu ce așteptări ați venit? Ce luați cu dumneavoastră din acest concurs? Care este viziunea dumneavoastră despre muzică, despre muzicienii din România, despre instrumentiștii români de la instrumentele de alamă?

J. F. Am venit în România cu o idee preconcepțată, am crezut că înainte de toate, românii sunt violoniști: *Enescu* a fost unul inegalabil. Pentru mine există trei mari școli de vioară: școala ruso-iudaică, școala balcanică și școala germană. Școala germană a fost distrusă în mare parte de către nașiști. Acum se petrece, în Germania, un fenomen de renaștere a școlii pentru instrumentele orchestrei de coarde. În România sunt în permanență în căutarea celui mai bun violonist, iar acesta poate fi, într-adevăr, găsit.

După experiența celor două concerte pe care le-am dirijat la București, primul cu *Orchestra Simfonică Radio* și cel de-al doilea cu *Filarmonica „George Enescu”*, în care am dirijat *Simfonia a IX-a de Bruckner*, trebuie să afirm clar: mi-am dat seama că ideile mele erau preconcepțate. Am constatat că în tot acest timp în România exista o școală de instrumente de alamă proprie, de prestigiu. De aceea am revenit cu plăcere și interes. Acum știu că școala românească de suflători de alamă este de nivel mondial, iar noi am trăit sentimentul că am găsit tineri muzicieni de excepție. Este greu de crezut că există în lume tubiști mai buni la această categorie de vârstă! Sunetul de trompetă, de corn și trombon care a fost prezentat și remarcat în concurs este incredibil de frumos, iar eu plec mulțumit și împlinit.

M. C. Colegele acompaniatoare au avut un rol important, au susținut performanța instrumental-artistică, contribuind la succesul concursului. Cum apreciați această realizare?

J. F. Faptul că România are o mare școală de pian este cunoscut de mine, pentru că eu însumi sunt o „victimă” a acestei școli. Îndrăgita mea profesoară - *Eliza Ghiul* - era o bună prietenă a *Clarei Haskil* și îl cunoștea foarte bine pe *Dinu Lipatti*. Faptul că românii pot să cânte excelent la pian îmi este, de asemenea, cunoscut. Numai că este cu totul altceva dacă ești solist sau dacă ești maestru de concert și

acompaniezi instrumentiști. Ceea ce am ascultat a fost, într-adevăr, magistral. Cu câtă muzicalitate, cu câtă finețe tehnică i-au acompaniat pianiștii pe concurenți este de neuitat, iar eu pot să mărturisesc că m-am gândit cum aș putea să aduc astfel de maestri de concert, de excepție, în Germania, pentru că, o spun cu toată sinceritatea, acest nivel nu se regăsește în lumea lui *Beethoven* și *Mozart*, *Schubert* și *Hindemith*. Acesta este adevărul.

M. C. Cititorii noștri ar dori să cunoască părerea profesorului *Justus Franz* despre România, despre cultura ei.

J. F. Pentru mine, *Justus Franz*, România nu este o țară ca oricare alta, pentru că faptul de a fi muzician se datorează profesorilor mei, în primul rând *Elizei Ghiul*, care mai târziu s-a căsătorit cu cel mai mare pianist al anilor patruzeci, *Conrad Hansen*. *Eliza Hansen* înțelegea ceva: știa că muzica nu este o succesiune de tonuri, ci o tensiune între tonuri. Un ton în sine este un sunet mai mult sau mai puțin frumos, însă ceea ce se întâmplă între tonuri, aceasta este ceea ce creează muzica și acest lucru nu l-a putut preda nimeni mai bine decât ea, care a avut parte de o perfecționare proprie aici, în București, la Școala Superioară de Muzică. De fapt viața ei a fost tragică pentru că a rămas o româncă convinsă pe parcursul întregii sale existențe. S-ar fi reîntors cu plăcere, foarte des, pentru a-și revedea locurile copilăriei, însă mersul evenimentelor de sub cortina de fier nu a făcut posibil acest lucru. Astfel, ea a fost profesoara unor muzicieni minunați precum *Christoph Eschenbach*, *Gerd Albrecht*, *Tibor Harsányi* și a altora. Ea ne-a format de fapt după al doilea război mondial pe noi, cei mai cunoscuți muzicieni germani - pe *Eschenbach* și pe mine. A ținut cursuri cu *Artur Schnabel* și *Edwin Fischer*, însă în inima ei a rămas româncă. Sarmalele și cele mai gustoase rețete românești, precum și o grație mediteraneană a ființei mi-au rămas vii în memorie. Cartea ei, „Specialități românești”, a alcătuit-o cu remarcabilul pictor *Horst Janssen*. Am iubit-o și îi voi duce mereu dorul, iar în inima mea voi fi întotdeauna, datorită educației ei, un pic român. De aceea mă simt atât de înrudit cu țara aceasta, cu cultura și limba ei, cu acest mod de viață și mă bucur încă de faptul că mă pot întoarce și pot regăsi aici, în România și în București, un sentiment de apartenență la această țară.

M. C. Ce-a fost decisiv, după părerea dumneavoastră, în desemnarea laureaților?

J. F. Pentru mine este întotdeauna important să împart muzicienii în instrumentiști, artiști și performeri. În cele din urmă este de datoria unui muzician să comunice sentimentele sale, să transmită publicului, celor ce se află în sală, trăirile pe care le are în lumea muzicii, pentru ca aceștia, la rândul lor, să participe la cel mai mare eveniment artistic. Muzica nu este tocmai matematică, ci, în primul rând, comunicare emoțională. Pentru mine a fost important să constat că aceste premise sunt întrunite, iar câștigătorii premiilor mănuiesc perfect instrumentul și, mai mult decât atât, pot să comunice sentimentele, trăirile. Sunt convins că cei cărora le-am atribuit premii o merită din plin. Tot în această privință trebuie să adaug, cu sinceritate, că nu sunt deloc de acord cu acele orchestre și concursuri - și există destul de multe încă - care îi pun pe instrumentiști să cânte în spatele cortinei. Este o tâmpenie totală! Gestică - orice orator

o știe - joacă un mare rol în posibilitățile celui de pe scenă de a transmite propriile emoții publicului. Nu este un concurs de frumusețe, dar reprezintă o posibilitate de a exemplifica verosimil, prin limbajul corpului, ceea ce trăim. Notele corecte sunt una, dar faptul de a releva celorlalți, în același timp, autenticitatea propriei trăiri este foarte important. Sunt convins că i-am desemnat, ca premianți, pe cei care meritau.

M. C. Concursul pentru instrumente de alamă organizat anul acesta la Universitatea Națională de Muzică din București a fost dedicat memoriei lui *Ionel Dumitru*. L-ați cunoscut personal pe marele virtuoz?

J. F. *Ionel Dumitru* a fost un tubist pe care l-am cunoscut prin intermediul fratelui *Elizei Hansen*. El a adus un disc și am ascultat unul dintre *Capriciile lui Paganini* interpretat la tubă. Trebuie să recunosc că virtuozitatea și măiestria jocului său au stârnit în mine sentimentul despre cea de-a opta minune a lumii. Nu puteam să cred ce auzeam. Aceasta este Muzica. *Capodoperele lui Mozart*, concertele cu *Dinu Lipatti* și cântul lui *Ionel Dumitru*, care a scos din instrument ceva incredibil, care, pe noi germanii, ne face să ne ținem respirația, să nu știm dacă e vis sau realitate, să ne doară ca să realizăm că este real, toate împreună formează fascinantă eterofonie culturală a întregului muzical.

M. C. Cum apreciați colaborarea cu membrii juriului?

J. F. Colegii mei sunt maestri recunoscuți, fiecare la instrumentul său. Am fost la unison în alegerea noastră și, trebuie să spun, că am făcut parte din multe jurii, în concursuri de mare amploare, dar un astfel de juriu - care a evitat stresul în luarea deciziilor - am întâlnit destul de rar. Sper să pot să-mi aduc aportul cât de des în jurii de acest fel.

M. C. O ultimă întrebare: există, în viziunea profesorului *Justus Frantz*, o definiție personală despre muzică? Sper ca răspunsul să încapă pe casetă...

J. F. Această casetă nu ajunge. Pentru mine, Muzica este unica posibilitate a relevării adevărului total în comunicare, este singura posibilitate de a descoperi transparența. De aceea am devenit muzician, de aceea iubesc muzica, pentru a putea experimenta cunoașterea în timpul muzicii, cunoaștere care trece dincolo de orice formă de filosofie speculativă...

M. C. Vă mulțumesc, maestre *Justus Frantz*, pentru amabilitate și pentru franchețea răspunsurilor și sper să reveniți cât mai curând în România.

Concursul „Mihail Jora” – ediția a XX-a

prof.univ.dr. *Grigore Constantinescu*

În perioada 13 - 25 martie a avut loc ediția a XX-a a Concursului Național de Creație, Critică și Interpretare Muzicală *Mihail Jora*. Concursul a fost inițiat de către Uniunea Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor muzicali din România acum două decenii, fondator prof. univ. dr. *Grigore Constantinescu*, ca semn de omagiu, cu prilejul sărbătoririi centenarului marelui artist român. Concursul se adresează tinerilor muzicieni români sau de origine română și are ca obiective principale promovarea celor mai valoroase talente și, totodată, o mai cuprinzătoare cunoaștere - în rândul interpreților și publicului - a creației componistice naționale, cu o atenție deosebită pentru opera lui *Mihail Jora* și *George Enescu*. Începând cu ediția a XX-a (2010), Universitatea Națională de Muzică, permanent sprijinitor al competiției, a decis să devină organizator principal, în colaborare cu Uniunea Criticilor Muzicali din România. Pentru ediția a XX-a s-au proiectat mai multe secțiuni competitive pe plan de creație pentru compoziție și

critică muzicală, pe planul interpretării, pentru pian, canto și instrumente de alamă. În principiu, a existat un interes apreciabil pentru toate aceste secțiuni, cu excepția pianului, în care absenteismul, cu varii scuze plauzibile sau nu, s-a dovedit descurajator pentru afirmarea actualei generații de tineri muzicieni. Concluzia, față de solicitarea celorlalți specializări, îndeamnă ca, pentru viitorul imediat, să se renunțe la pian în favoarea altor instrumente mult mai interesate să participe cu studenți și masteranzi. Rezultatele, pe ansamblu, sunt încurajatoare pentru formula actuală de organizare în care participările vor putea răspunde din ce în ce mai pozitiv standardelor afirmărilor plenare în viața universitară. Concursul „Mihail Jora” intră, cu această ediție, într-o nouă perioadă, fastă, de promovare a valorilor care reprezintă ideile de bază de la care a început. Este și cazul, în această privință, să menționăm laureații ediției a XX-a, drept promisiuni artistice ale generației actuale:

Secțiunea Canto: Marele premiu - soprana *Valentina*

Nafornîța; Premiul I - soprana *Alexandra Târniceru*; Premiul al II-lea - soprana *Irina Ioana Băianța*; premiul al III-lea - soprana *Andreea Novac*; premiul *Valentin Teodorian* - mezzosoprana *Georgiana Costea*; premiul *Crețoiu Tassian* - soprana *Bianca Elena Mărgean*; premiul *Lisette Georgescu* - soprana *Andreea Novac*; premiul *David Ohanesian* - mezzosoprana *Ionela Florentina Soare*.

Secțiunea Instrumente de alamă: Marele premiu - *Daniel Mureșan* (tubă); Premiul I - *Leonard Neamț-Gilovan* (trombon), Premiul II - *Marius Suci* (trompetă) și *Alexandru Corlan* (tubă). Premiul III - *Cătălina Cosovanu* (corn) și *Cristian Costache* (trombon), Premiul special al juriului - *Flaviu Lonca* (corn).

Secțiunea Compoziție: Premiul I - *Cristina Uruc* și *Darie Nemeș Bota*; premiul al II-lea - *Vlad Baciu*; premiul al III-lea - *Dan Popescu*.

Secțiunea Critică Muzicală: Premiul I - *Alice Tacu* și *Liliana Bărnat*

Câteva date despre Concursul „Mihail Jora”

prof.univ.dr. Vasile Țugui, coordonator al secțiunii Instrumente de alamă a Concursului „Mihail Jora”

În martie 2009, la Concursul de Interpretare muzicală organizat de Facultatea de Interpretare a UNMB, secțiunea dedicată formațiilor camerale pentru instrumente de alamă s-a bucurat de participarea unor cvintete din Cluj, Timișoara și București, fapt ce i-a conferit caracter național. Cum un concurs adresat exclusiv instrumentelor de alamă, după știința noastră, nu avea precedent autohton, consultările cu maestrul claselor de trompetă - Iancu Văduva, corn - Nicolae Lipoczi, trombon - Marin Soare și tubă - Mihai Ceascai au coagulat ideea organizării unei competiții pentru aceste instrumente. Structurat pe două etape, adresat tinerilor instrumentiști înmatriculați în învățământul muzical, inclusiv masteranzilor, concursul a dat posibilitatea fiecărui concurent, potrivit repertoriului, să-și prezinte, în prima etapă, „cartea de vizită”, la fiecare dintre cele patru instrumente, iar etapa a doua urma să desemneze pe cei mai buni interpreți dintre concurenții promovați în finală. Modul în care a fost gândită competiția a acoperit și rețeta unei evaluări/ierarhizării cât mai obiective. Alături de privirea globală asigurată de președintele juriului și de cei patru maestri ai claselor noastre de instrument, juriul etapei întâi i-a cuprins și pe cei mai valoroși instrumentiști din cele două mari orchestre bucureștene, Filarmonica și Radio, iar cel al finalei l-a avut ca invitat pe profesorul timișorean Dumitru Gârț.

Cum în universitatea noastră Concursul „Mihail Jora” avea o tradiție ce împlinea 20 de ani, iar cel organizat de Facultatea de Interpretare ajunsese la o „vârstă” respectabilă, condițiile erau optime pentru a le unifica, mai mult, pentru a diversifica activitatea competițională desfășurată sub „patronajul” ilustrului muzician Mihail Jora.

Conceput într-o zodie favorabilă, cu ursitoare binevoitoare, concursul pentru alămuri s-a desfășurat la propunerea lui Mihai Ceascai, avându-l ca președinte al juriului pe maestrul Justus Frantz, care și-a dat acceptul într-o întâlnire cordială, găzduită la rectorat. Mai mult, pianistul și dirijorul Justus Frantz a oferit Marele Premiu al concursului și un premiu II, iar între etape s-a întâlnit cu studenții pianști și le-a oferit un curs de măiestrie.

Cei 14 concurenți - din Cluj, Iași și București - au dat caracter național competiției, iar nivelul ridicat al evoluției din etapa întâi a determinat juriul să-i promoveze pe toți în finală. Cum ambele etape s-au desfășurat în prezența publicului, ele au constituit un bun prilej de cunoaștere reciprocă între tinerii instrumentiști, mai mult, printre cei care au aplaudat evoluția concurenților în etapa finală a fost și Excelența Sa Andreas von Mettenheim, ambasadorul Germaniei la București. Nivelul artistic foarte ridicat al etapei finale a fost confirmat și de decizia juriului de a conferi câte două premii II și III pentru realizări artistice

sensibil egale pe tot parcursul evoluției în concurs.

Un asemenea context calitativ ne determină să opinăm că toți concurenții au fost câștigători, iar laureații au demonstrat, în finală și în recitalul susținut în Gala concursului, că sunt cei mai buni dintre cei mai buni.

Memoria marelui virtuoz al tubei, Ionel Dumitru, sub ale cărui auspicii s-a desfășurat competiția, este și rămâne un model de urmat...

ANIVERSĂRI

Marin Constantin la ceas aniversar

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

Un cuvânt despre maestrul Marin Constantin ar trebui identificat cu un cântec, așa cum a fost întreaga sa viață, timp de opt decenii. Din cântec s-au alcătuit copilăria și adolescența sa, apoi spre cântec i s-au îndreptat visele de tinerețe, urmărind și învățând din arta celor mai înaintea mergători ai artei corale universale și românești. Este adevărat, acum deja mulți ani, ideea de cântec s-a identificat, în timpul tinereții mature, cu simbolul Madrigalului, gen al Renașterii și arhitectură

corală românească contemporană. Cum s-au împletit aceste țeluri? Nu este greu de explicat, cunoscându-i personalitatea, așa cum am avut și eu privilegiul, mai întâi ca spectator, dar și coleg cu cei dintâi madrigaliști, apoi în calitate de cronicar și de prezentator al concertelor Madrigalului, începând de pe la mijlocul anilor '70 și, oarecum mai târziu, ca autor al celei de a treia monografii dedicate maestrului și muzicienilor săi, *Madrigal sau Magia sunetelor*. De multe ori, ascultând și privind, am căutat să pătrund mai aproape taina acestei relații între dirijor și cor - sau mai bine zis oameni cântători. Nimic nu aparține tradiției, didacticii, academismului. Maestrul Marin Constantin a inovat în chiar miezul capodoperelor, dând de altfel înțeles de universalitate simbolului de Madrigal care, de la arta sa, a pătruns în toate epocile și

stilurile de creație. A „cânta Madrigal” se potrivește, ca aprecieri ale interpretării, pentru vechile documente bizantine, dar și pentru colinde, pentru capodopere cultive renaștentiste, dar și pentru opere clasice sau romantice, pentru bijuteriile tradiționale românești sau pentru creații ale ultimilor ani, deschise avangardei. Mereu am descoperit adevărul de simțire, cultul pentru perfecțiune ca principiu, judecata dreaptă pentru înțelegerea muzicii abordate. Maestrul Marin Constantin și, implicit, muzicienii educați sub gestul său au devenit stindardul luptei pentru fericirea celor ce trăiesc în preajma lor. Marin Constantin este un cavaler al artei, a cărui faimă internațională vine din felul în care apără viața cu armele Frumosului și Binelui, îndeplinindu-și astfel o misiune de har nobil și mistic, în dimensiunile unicității.

Cronici emotive – Omul care sfidează timpul

Sabina Ulubeanu

Anunțul era simplu, concis.

Marți, 30 martie, în Studioul de Operă al Universității Naționale de Muzică din București, va avea loc un concert aniversar. Interpretează ansamblul ARCHAEUS (conducerea muzicală Liviu Dănceanu) și ansamblul GAME (conducerea muzicală Alexandru Matei). În program: BEITSONORUM pentru ansamblu și mediu electronic, TRISON pentru doi percuționști și mediu electronic, FINALIS SEPTIMA pentru ansamblu și mediu electronic.

Amploarea evenimentului era cunoscută doar de puțini dintre melomani: maestrul a împlinit 70 de ani. Și chiar de era știut acest fapt, el încă pare neverosimil. Pentru că prof. univ. dr. Octavian Nemescu este unul dintre acele spirite ce se înnoiesc exponențial odată cu trecerea anilor. Atât în aspectul său exterior, dar mai ales în cel interior. Permanent, Octavian Nemescu ne uimește prin prospețimea ideilor, a suflului său inovator, prin originalitatea creației, căldură și elocință atunci când își susține ideile și discipolii. Implicarea sa extrem de activă și eficientă atât în viața muzicală românească, cât și în cea universitară este o lecție și un exemplu pentru generațiile mai tinere și mai ales foarte tinere.

În seara de 30 martie 2010 atmosfera a fost solemnă, ritualică, dar plină de iubire și venerație pentru un Om ce dăruiește din ce în ce mai mult celor din jur, înmulțind și învingând astfel timpul. Muzica ne-a transportat într-o lume specială, în care analiza formală pare sterilă față în față cu sentimentul.

irizări ale traiectoriilor urmate de compozitor de-a lungul anilor (avangardismul, muzica electronică, spectralismul, muzica arhetipală, muzica rituală, magică), Liviu Dănceanu a dezvăluit chiar și celor ce nu cunosc muzica lui Octavian Nemescu neobișnuitul și profunzimea care o caracterizează.

Rectorul UNMB, prof. univ. dr. Dan Dediu, a relevat și calitatea de excepțional dascăl a maestrului Nemescu, subliniind că prezența sa este un dar și un privilegiu pentru universitate.

Cu o matură înțelegere ne-a vorbit și prof. univ. dr. Octavian Lazăr Cosma, Președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, despre un destin excepțional, străbătut de frământări și cutremure, transfigurat magistral în artă de compozitorul și profesorul Octavian Nemescu.

Ansamblul *Archaeus* și Ansamblul *Game*, interpreții celor trei lucrări prezentate în concert, ne-au demonstrat încă o dată dăruirea, profesionalismul și dragostea lor față de muzica contemporană românească, ne-au ajutat să intrăm în starea de vrajă atât de necesară acum și atât de puțin prezentă în cotidianul imediat.

În seara de 30 martie 2010 atmosfera a fost solemnă, ritualică, dar plină de iubire și venerație pentru un Om ce dăruiește din ce în ce mai mult celor din jur, înmulțind și învingând astfel timpul. Muzica ne-a transportat într-o lume specială, în care analiza formală pare sterilă față în față cu sentimentul.

Ce-aș putea spune despre BEITSONORUM care, cu fiecare notă, cu fiecare tril, te poartă adânc în interiorul tău, fără să înțelegi cum de s-a săvârșit sunetul, pentru că el de fapt trăiește în continuare?

Oare FINALIS SEPTIMA e altceva decât o cale spre a înțelege profunda disonanță din care încercăm, printr-un disperat dat din mâini și din picioare, să ieșim?

Cum aș putea caracteriza TRISONUL fără să ating frivolitatea? Pentru că lecția de eficiență și imaginație în a modula sentimentul instrumentele de percuție a fost mai mult decât evidentă, însă ceea ce clădește pe dinăuntru această muzică sper să nu se piardă în niciunul dintre cei care au fost în sală. Sper să ne amintim permanent tragismul materiei care ne înconjoară, simplitatea bucuriilor ce nu pot fi decât fugare, să nu ne speriem de o muzică care ne face triști, grei, amari, dar totodată luminoși, recunoscători și fericiți că putem trăi toate aceste emoții.

Cronică de concert și nu numai...

conf. univ. dr. Rodica Nicolaescu

Ziua de 10 noiembrie 2009 va rămâne întipărită în istoria UNMB deoarece marchează începutul unui eveniment unic și inedit: este data primului concert de muzică tradițională românească susținut de studenții instituției noastre pe scena sălii „George Enescu”. Este primul dintr-un ciclu de cinci, organizat sub genericul „Folclorul ca pasiune”.

De ce acest „titlu generic”? Deoarece UNMB nu are secție, specializare, modul, master aferente studiului sistematic și de profunzime al folclorului muzical românesc (numai doctorat), dar are un număr semnificativ de studenți, prezenți în aproape toate specializările și treptele profesionalizării muzicale, pasionați de melosul popular, pe care îl practică... din pasiune. Mulți dintre ei au o carte de vizită bogată în concerte și în premii valoroase obținute în prestigioase concursuri naționale de gen.

Este de adăugat faptul că, de exemplu, numai în actualul an II – Pedagogie muzicală, Muzică religioasă, Dirijat cor academic – există un „nucleu de pasionați”, studenții mei la disciplina Teorie-Solfegiu-Dictare muzicală. Împreună am jalonat traseul unui proiect menit nu numai îmbogățirii lor scenice, ca soliști vocali sau/și instrumentiști, dar, mai ales, orientării lor spre repertoriul de strat vechi (necesar de re-valorificat, repus în circulație), spre conservarea specificității vetrelor folclorice pe care le reprezintă (de regulă cele natale) atât repertorial, cât și interpretativ, orientării spre exigența acurateții stilistice, a portului popular și a ținutei. Studenții doresc, prin prestația lor scenică, să atragă atenția că au nevoie și că merită o ofertă universitară mai bogată și diversificată, care să le permită profesionalizarea pe baze foarte solide etno-muzicologice.

Transformarea proiectului în fapt artistic s-a bucurat de sprijinul nemijlocit al rectorului, domnul prof. univ. dr. Dan Dediu, al decanilor, doamna prof. univ. dr. Smaranda Murgan, doamna conf. univ. dr. Bianca Manoleanu, al șefului catedrei de Teoria muzicii și Științele educației, doamna prof. univ. dr. Magda Buciu, iar din perimetrul specialității, de al reputatului etno-muzicolog, domnul prof. univ. Gheorghe Oprea, care, în cuvântul de deschidere, ne-a încurajat cu căldură, amintind că tradiția și valoarea demersurilor etno-muzicologice în instituția noastră este legată de nume de notorietate internațională și națională: Constantin Brăiloiu, George Breazu, Emilia Comișel, dar și Dinu Vasile, Florin Georgescu și Cristina Rădulescu-Paşcu. Apoi a introdus audiența, printr-o sinteză elevată, în tainele teoretice ale doinei și cântecului doinit (vocal și instrumental), de altfel tematica primului concert, intitulat „Cine zice horea me”.

Focalizate pe câte un gen, concertele următoare au adus în prim plan colindul (15 decembrie), balada (23 februarie), repertoriul ocazional (23 martie) și cântecul propriu-zis (20 aprilie).

Studenții-interpreți au propus auditorilor (și ascultătorilor postului de radio național, prin intermediul emisiunilor domnului redactor Aurelian Popa-Stavri, care a înregistrat concertele) un itinerar folcloric al zonelor și vetrelor pe care le reprezintă: Maramureșul istoric – Măriuca Verdeș (anul II Pedagogie muzicală), Bucovina – Ancuța Corlățan (anul I Pedagogie muzicală), Moldova (Târgu Neamț) – Codruța Avăcăriței (anul II Pedagogie muzicală), Dobrogea – Andreea Feraru (anul II Pedagogie muzicală), Prahova – Camelia Andrei (anul III Pedagogie muzicală), Argeș – Roxana Bădescu (anul I master – Muzicologie) și Gabriel Dumitru (anul I Pedagogie muzicală), Oltenia – Ghiorgăța Chițoran (anul II master – Educație muzicală contemporană), Loredana Streche și Elena Cuculici (anul II Pedagogie muzicală), Olimpia Vegliach (anul IV Canto) și Constantin Georgescu (anul I Nai), Ținutul Pădurenilor – Răzvan Rădos (anul II Dirijat cor academic).

Pregătirea fiecărui concert, o muncă „în echipă”, a reprezentat o experiență cel puțin la fel de valoroasă ca și concertul însuși, deoarece fiecare a trebuit să-i asculte pe ceilalți și să argumenteze (pro sau contra) decizia în alegerea propriei piese, cât și a celorlalți colegi, în favoarea acelor melodii de strat cât mai vechi posibil și mai reprezentative zonal, care, în același timp, să permită o ordine optimă a pieselor în concert.

Frumusețea și expresivitatea vocilor, calitatea repertoriului (unele piese inedite), bogăția și autenticitatea costumelor, de fiecare dată altele, adecvate genului repertorial, nu numai că au asigurat succes deplin, dar mai ales au configurat un public stabil al acestor concerte.

Dubla disponibilitate, vocală și instrumentală, a studenților Loredana Streche și Răzvan Rădos a adus pe scenă muzica a două instrumente emblematice ale culturii tradiționale românești: naiul și, respectiv, fluierul. Ocarina și tâlbul, alături de fluier și caval, au fost prezente în ultimul concert grație interpretărilor lui Constantin Georgescu.

Acompaniamentul instrumental, specific în cântecul de nuntă și cântecul propriu-zis, a fost susținut de Ionuț Polizu – vioară (anul II Pedagogie muzicală), Alexandru Dan Stoica – acordeon (anul II Pedagogie muzicală), Marian Toșu – țambal (anul I Percuție), Mădălin Rădulescu – contrabas (clasa a XI-a, Liceul „Dinu Lipatti” București) și, respectiv, de un grup al ansamblului „Doina” al Casei de Cultură a Studenților din București: Costel Istrate – țambal, Șerban Sima – vioară (absolvent al UNMB la Pedagogie muzicală), Tiberius Predușel – contrabas (anul I Contrabas – Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca), Daniel Predușel – fluier (anul I Pedagogie muzicală la Universitatea de Artă Teatrală Târgu-Mureș). Iată că, fără intenție, am realizat o colaborare cu studenți din alte centre universitare. Ar fi benefică găsirea, în viitor, a unei formule viabile de acompaniament, bazată exclusiv pe studenții UNMB. Aici este momentul să mulțumim domnului Voicu Enăchescu, directorul Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”, prin a cărui amabilitate am avut acces la instrumentul indispensabil al acompaniamentului orchestral, care este țambalul, atât în sala de repetiții de la sediu, cât și împrumutat în ultimele două concerte (pentru asigurarea transportului mulțumim solicitudinii și promptitudinii domnului director administrativ ing. Gheorghe Mihăilă).

Proiectul „Folclorul ca pasiune” a fost gândit și ca o deschidere a UNMB către secțiile de profil ale liceelor de muzică. Grupul vocal „Ciuleandra” al Liceului de Artă din Ploiești a înfruntat viscolul de marți, 15 decembrie 2009, și a adus pe scenă un viguros și tonic recital de colinde, iar Mariana Hurjui, elevă a Liceului de Artă din Focșani, a cântat în concertul destinat baladelor o valoroasă variantă vrânceană a Mioriței (în context existând o variantă argeșeană și una oltenescă).

Deoarece întâmplător, dar și conjunctural, nu putem acoperi toate zonele folclorice, doamna dr. Maria Tănase Marin (realizatorul care a coordonat filmările pentru televiziunea națională) a invitat în concert trei nume cu renume: Floarea Tănăsescu, Ileana Constantinescu și Saveta Bogdan, care au constituit tot atâtea modele de dăruire artistică, măiestrie interpretativă și atitudine scenică.

Ileana Constantinescu, „marea doamnă” a doinei și cântecului argeșean – acum octogenară și marcată de neputințe fizice –, a tăiat respirația tuturor în momentul în care a început să cânte, cu o voce caldă, bine timbrată (de parcă ar fi avut numai 20 de ani), cu liniștea interioară a vibrației artistice autentice și profunde. A fost un moment în care muzica a suspendat timpul și ne-a transpus pe toți într-o altă dimensiune...

Pasiunea pentru cântecul tradițional a fost insuflată studenților-interpreți încă de la vârste fragede de către părinți, bunici, alte rude, oameni din sat, învățători și profesori – ei înșiși pasionați de folclor – sau de către interpreți consacrați. Le-am mulțumit public tuturor prin enumerarea care, cu siguranță, a conținut omisiuni involuntare. I-am fi dorit alături în scenă în ultimul concert, dar nu s-a putut. Totuși, Anuța Verdeș, care a bătut drumul dinspre Maramureș, pe cheltuiala personală, la fiecare concert al fiicei sale, al Măriucăi, a avut amabilitatea să ne cânte și să ne încante ca un autentic rapsod popular. O sală plină a aplaudat îndelung în picioare, ca și în celelalte concerte. Succesul (de public) a fost deplin, și nu e puțin lucru. M-am bucurat pentru studenții-interpreți. Eu aștept însă un altfel de succes. Dorința lor de cunoaștere este foarte mare. Deocamdată, a dat un mic semn de înmugurire. Până la fructul copt mai este însă o cale lungă și anevoioasă (de la folclorul ca pasiune la folclorul ca profesie).

MUSICOLOGY TODAY

conf.univ.dr. Antigona Rădulescu

Noul număr (2) al revistei online *Musicology Today* continuă seria dedicată aniversărilor din anii 2009 și 2010 – Felix Mendelssohn Bartholdy, Paul Constantinescu, Frédéric Chopin. Un nume în plus se adaugă, neașteptat în acumularea anilor de viață, dar reprezentativ pentru creația muzicală și muzicologică românească – Nicolae Brânduș, ajuns în 2010 la frumoasa vârstă de 75 de ani.

Două perspective venite dinspre solida muzicologie germană îl prezintă pe Felix Mendelssohn Bartholdy în contextul epocii pe care a reprezentat-o și îi reconsideră creația. Argumentele provin, în cazul studiului semnat de reputatul cercetător Helmut Loos, din analiza corespondenței compozitorului, din cercetarea arhivelor, din observații cuprinzătoare de natură istorică, estetică, sociologică. La rândul său, Dorothea Redepenning reconstruiește imaginea unui creator pe care îl înțelegem mai bine în relația cu formele și genurile muzicale cultivate de Romantism sau prin sinteza dintre muzica programatică și cea absolută.

Portretul lui Paul Constantinescu, creator situat în ceea ce se consideră a fi un “modernism moderat”, răzbate din studiul semnat de Clemansa Firca – perspectivă argumentată și complexă, model de analiză actuală. Versiunea engleză a studiului îl poate face cunoscut “world wide” pe compozitorul român (unul din avantajele revistei noastre electronice!).

Dinamica artei românești contemporane transpare din considerațiile lui Nicolae Brânduș: compozitorul își face involuntar autoportretul prin raportarea la muzici care l-au marcat, definește tipuri de practică muzicală, apelând la teorii din alte domenii decât muzica – lingvistică, matematică, semiotică.

Rubrica recenziilor îl aduce în prim plan pe Chopin, interpretat în traducere literară de două pianiste care activează și în domeniul pedagogiei muzicale: Lavinia Coman și Carmen Manea. Lectorii, Anamaria Călin și Loredana Iașeșen, subliniază punctele de vedere ale cărților, originalitatea ideilor, calitatea expunerilor teoretice în strânsă legătură cu experiența interpretării pianistice propriu-zise.

Îndemnul de a citi nr. 2 al revistei *Musicology Today* îl însoțim cu un avertisment: la nivelul științific ridicat se adaugă suportul limbilor de circulație, engleza și germana! Dar numai astfel ne putem situa într-un același plan al discuțiilor și cercetărilor cu colegii noștri din lume.

FLASH

Premii

Mai multe premii au fost obținute recent de studenții UNMB:

Iustinian Zetea, master anul II (clasa prof.univ.dr. Ionel Voineag), câștigător la secțiunea canto a Concursului “Drumul spre celebritate” organizat de Centrul Cultural Palatele Brâncovenesti și Radio România Cultural.

Șerban Vasile, bariton, master anul II (clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu), câștigător al Premiului III la Concursul Internațional de Canto Măștri artei lirice „Arta Florescu”, ediția a II-a, 23-28 martie 2010, București.

Mihail Dogotari, bariton, master anul I (clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu), a obținut Premiul Uniunii Criticilor și Muzicologilor, Concursul Internațional de Canto Măștri artei lirice „Arta Florescu”, ediția a II-a, 23-28 martie 2010, București.

Chopin 200

Alice Tacu – Muzicologie, anul IV

Un masterclass, un recital, un simpozion, mai multe lansări de carte și un concert - iată modul în care Universitatea Națională de Muzică a ales să celebreze bicentenarul nașterii lui Chopin, timp de două zile (27-28 februarie). Și pentru că prima seară de concert trebuia să deschidă Festivalul Internațional "Chopin 200" cu artificii, organizatorii au pus pe roate un "Recital extraordinar", cu o structură cât se poate de bogată și postmodernă.

"Antreul" ne-a fost servit cu câteva discursuri (Mihai Cosma, directorul artistic al Festivalului, apoi Jarosław Godun, directorul Institutului Polonez) și o porție de muzică chopiniană, gândită în trei mici tablouri muzicale, ilustrând iscusința lui Chopin de a compune bijuterii muzicale miniaturale. Astfel, am avut parte de trei lieduri pentru soprană și pian - cu Alina Bottez și Carmen Manea -, o transcripție pentru vioară și pian - interpreți Gabriel Croitoru și Carmen Manea - și un moment pianistic cu Alina Balaban. Personal, am apreciat mai mult duetul celor doi profesori ai Universității, prin contrast cu piesele interpretate de cele două tinere încă în formare și în căutarea unei tihne muzicale expresive.

"Trufandaua" recitalului a fost însă următoarea parte,

formată din "parafraze contemporane după Chopin". Pentru prima dată în Sala "George Enescu", trei pianiste au stat în formă de trifoie pe scenă și dinspre ele a țâșnit un șuvoi de muzică "de toate culorile". Profesori-compozitori ai Universității și-au exprimat omagiul pentru Chopin, citând și prelucrând fragmente din muzica polonezului, în diverse

Dediu și Mihai Măniceanu), *Omagiu lui Chopin* de Adrian Mociulschi (Adrian Mociulschi, Eliodora Falan, Ieronim Buga), *Lumea de ieri* pentru trei pianiste, dar și cu timpani "surpriză" de Andrei Tănăsescu (Andrei Tănăsescu, Livia Teodorescu-Ciocănea, Verona Maier) și *Nocturniana* de Livia Teodorescu Ciocănea (Livia Teodorescu Ciocănea,

Andrei Tănăsescu, Alina Balaban). Încercând să descriu în două cuvinte fiecare lucrare, aş spune (păstrând ordinea) că prima a fost cea mai amuzantă și eclectică, prezentând muzica lui Chopin în miniaturi "vopsite" în toate nuanțele (inclusiv de jazz); a doua a adus mai degrabă cu muzica de film, cu multe relații mediantice, în nuanțe simpliste și construită repetitiv; a treia a avut tonurile cele mai "avangardiste", cu momente de atmosferă curioasă, cu multe culminații care își pierdeau sensul în absurdul prelungirii tensiunii și cu ceea ce mi-au părut a fi pasaje aleatorice; iar ultima a luat o înfățișare mai mult ambientală, cu un fir melodic continuu, triluri, pulsație

regulată într-o sonoritate destul de scăzută, întreruptă de o singură culminație. Mie-mi plac jocurile, așa că cel mai tare m-a distrat prima piesă.

După două ore cu muzică atât de diversă, ascultând atâtea stiluri, am rămas întrebându-mă: oare cum ar fi compus chiar Chopin în zilele noastre?

feluri - fie ele parodice, grotești sau bizare, uneori sub o formă recunoscutibilă, alteori ascunse auzului. Rezultatul a fost un caleidoscop postmodern - că tot am pornit la drum cu metaforele culinare, îmi vine în gând să spun "un mic ghiveci". Ordinea pieselor a fost următoarea: *Shopping Chopin* de Dan Dediu (cântat de Dan Dediu, Valentina Sandu-

Chopin – Concert simfonic

prof.univ.dr. Corina Bura

Festivitățile închinare celebrării celor 200 de ani de la nașterea unuia dintre cei mai cunoscuți și iubiți compozitori-pianști ai lumii, Frédéric Chopin, au intrat de mai mult timp în atenția Centrului de Excelență al Universității Naționale de Muzică din București. În spiritul tradiției colaborării pe care o avem cu Institutul Polonez de Cultură, la care s-au alăturat și alți participanți la diverse proiecte (RadioRM, RadioRC, Filarmonica „George Enescu”, UCMR și Teatrul de Operetă „Ion Dacian”), a fost organizat un Festival Internațional desfășurat în două zile pline (27-28 februarie) concentrat pe patru direcții: 1. Masterclass de interpretare pianistică susținut de prof. univ. dr. Alicja Paleta-Bugal de la Universitatea de Muzică „Fryderyk Chopin” din Varșovia; 2. Simpozion internațional de muzicologie coordonat de prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu (discursuri, expoziție și lansare de carte, cu participarea unor interpreți și actori); 3. Creație - materializată într-un recital la care, alături de câteva mici opusuri reprezentative ale creației chopiniene, s-au prezentat *Parafraze contemporane după Chopin*, p.a.a., ineditul fiind adus de ansamblul celor trei pianiste pentru care au fost scrise, în interpretarea autorilor: Dan Dediu, Adrian Leonard Mociulschi, Andrei Tănăsescu și Livia Teodorescu-Ciocănea, la care s-au alăturat Verona Maier, Valentina Sandu-Dediu, Mihai Măniceanu, Alina Balaban; 4. Un „regal” simfonic desfășurat pe scena Ateneului Român, unde au fost programate cele două *Concerte pentru pian și orchestră*, op.11 (1830) și op. 21 (1829), avându-i ca soliști pe Viniciu Moroianu și Matei Varga, acompaniați de orchestra „Universitaria” a UNMB, condusă de Alexandru Ganea. Evenimentul a reprezentat un moment rarissim, în care publicul s-a bucurat de subtilitățile Romantismului elevat care străbate muzica acestor lucrări concertante. Cu toate că ele sunt scrise doar la un interval de un an și păstrează același tipar formal, cele două opusuri sunt destul de diferite din punctul de vedere al conținutului emoțional asemenea celor doi interpreți care le-au dat viață în seara respectivă. Dacă soliștilor sala de concert le devine în timp o a doua „casă”, pentru fiecare membru al orchestrei „Universitaria” orice apariție pe scena Ateneului reprezintă un eveniment cu încărcătură specială. Pentru reușita deplină s-a acordat o deosebită atenție calității, manifestată nu numai prin fidelitatea față de text, ci mai ales prin accentul pus pe îmbunătățirea permanentă a sunetului. Orchestra, la pupitrul căreia se află de mai mulți ani dirijorul Alexandru Ganea, a început să-și contureze un profil sonor particular, plastic și echilibrat.

Seara a fost deschisă de Viniciu Moroianu, adeptul unor construcții care vizează arcuri melodice de mare întindere, cărora le aplică o dinamică pe măsură. Cu toate că este o natură foarte sensibilă, în fața pianului simte nevoia de

Photo: Diana Murășun 29 2010

„clasic”, de echilibru, ceea ce îi servește foarte mult susținerii tehnice, solicitată extrem în *Concertul în mi minor*, unde practic, pe suprafețe extinse, nu există nici un respiro, totul desfășurându-se într-un tempo extrem de rapid. Poetica mișcării secunde, cu linia încărcată de cantabilitatea expresiei belliniene, a fost realizată cu maximă finețe. Finalul a reiterat aceeași strălucire pe traseul său capricios, *à la Cracovienne*, condus spre cea mai luminoasă tonalitate, triumfătorul Mi major, într-o realizare de excelentă virtuozitate. Bisul, *Lento con gran espressione* în do diez minor, o nocturnă de fapt, într-o variantă nespus de inspirată, a încheiat prima parte a serii. *Finis coronat opus*, Matei Varga, în *Concertul nr. 2*, a demonstrat afinități deosebite cu lirismul atât de special al universului chopinian: o concepție care s-a centrat pe desene mai scurte, zvelte, cu ornamente care aveau consistență fără a-și pierde nicidecum suplețea. Îmbinările dintre sunetele constitutive ale frazei și coloraturi au fost

perfect armonizate, totul dezvoltându-se firesc, cu o desăvârșită naturalitate. Evoluția lui Matei Varga a fost deosebit de integrată, un fluid sonor de o excepțională calitate învăluind sala Ateneului. Valul de aplauze a mai „smuls” două bisuri, *Preludiile nr.15 și 24*, oferite cu generozitate de solist. Și, așa cum se cuvine, pentru a încheia, revenim cu *Aria da Capo*, înțelegând prin aceasta să evidențiem, dacă mai este nevoie, organizarea excelentă a acestui festival, pornind de la sponsorizare, publicitate, concepție grafică și toate celelalte, supravegheate în cele mai mici amănunte de către directorul artistic al Festivalului, muzicologul Mihai Cosma. Asemenea evenimente, a căror calitate este atent supravegheată, puse în valoare de strategii foarte bine gândite, vor schimba în timp optica asupra învățământului muzical românesc destul de greu încercat de nesfârșitele integrări și tranziții.

Simpozionul Internațional de Muzicologie „Chopin 200”

conf.univ.dr. Carmen Manea

Dedicat aniversării bicentenarului nașterii compozitorului polonez Frédéric Chopin, Simpozionul Internațional de Muzicologie a fost coordonat de prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu, secretarul științific al simpozionului. Manifestarea, de înaltă ținută academică, s-a desfășurat la Palatul Cantacuzino din București, în 28 februarie 2010, bucurându-se de o largă participare a cadrelor didactice și studenților din principalele centre muzicale universitare din capitală și din țară (Iași, Cluj, Brașov). În deschiderea simpozionului a vorbit prof. univ. dr. Octavian Lazăr Cosma, care a evocat legătura lui Chopin cu muzica românească (elogiind doi discipoli de marcă ai acestuia, pe Carl Filtsch și Carol Miculi, precum și pe marele nostru pianist Dinu Lipatti). În semn de omagiu adus lui Chopin, actorul Ionuț Kivu a recitat *Litania* din poemul *Pan Tadeusz* de Adam Mickiewicz.

Au urmat comunicările propriu-zise, grupate în câteva secțiuni: *Chopin și educația muzicală, Estetică și stil, Aspecte analitice, Parafraze și Interdisciplinare*. Conf. univ. dr. Veronica Gaspar a prezentat comunicarea intitulată *Chopin-Profesorul*, iar prof. univ. dr. Lavinia Coman a adus argumente convingătoare pentru tema propusă: *Muzica lui Chopin ca expresie a desăvârșitei armonizări dintre conținut și mijloacele tehnice*. Lector univ. dr. Luize Avram a vorbit despre *Reflexivitate și/sau divertisment în muzica generației chopiniene*; conf. univ. dr. Carmen Manea a subliniat câteva aspecte care probează *Actualitatea creației chopiniene*. Conf. univ. dr. Petruța Măniuș, de la Universitatea Transilvania din Brașov, a propus tema *Estetica temporalității în arta lui Fr. Chopin* (cu aplicare în ornamentica acestuia), iar lect. univ. dr. Camelia Pavlenco a făcut o paralelă între Chopin și unul dintre cei mai reprezentativi discipoli ai săi, în comunicarea *Fr. Chopin/Carol Miculi: tentația liedului*.

Prof. univ. dr. Carmen Stoianov, de la Universitatea Spiru Haret din București, a propus o temă extrem de interesantă, *Balada a II-a op. 38 de Fr. Chopin: simple coincidențe?! (realizând o abordare originală a acestei capodopere)*; doctoranda Magda Deak, de la Academia Gh. Dima din Cluj, a susținut comunicarea *Aspecte pianistic-idiomatice în studiile pentru pian ale lui Fr. Chopin*. În alocuțiunea sa, purtând titlul sugestiv *Chopin azi*, prof. univ. dr. Smaranda Murgan a făcut referire la *Parafrazele* pe teme chopiniene scrise de compozitorii români Dan Dediu, Adrian Mociulschi, Andrei Tănăsescu și Livia

Teodorescu-Ciocănea, lucrări de anvergură, prezentate în primă audiere în concertul din sala *George Enescu* a UNMB în 27 februarie 2010, în cadrul *Festivalului Internațional Chopin 200*.

Au urmat prezentările *Parfrazelor* făcute de compozitorii respectivi, care s-au referit la unele aspecte legate de geneza lucrărilor și de particularitățile lor stilistice și estetice. Cele patru *Parafraze* analizate au respectat ordinea prezentării în concert: *Shopping Chopin, 6 piese pentru 3 pian* de Dan Dediu, *Omagiu lui Chopin - Scherzo pentru 3 pian* de Adrian Mociulschi; *Lumea de ieri - parafrază de concert pentru 3 pian pe tema Valsului op. 18 de Chopin* de Andrei Tănăsescu; *Nocturniana - fantezie pentru 3 pian după Nocturna op. 27 nr.2 în re bemol major de Chopin*, de Livia Teodorescu-Ciocănea. Doctorandul Eugen Nazare, de la Academia Gh. Dima din Cluj, a susținut o comunicare documentată intitulată *Puncte de reper în transcripțiile Chopin/Godowski: Studies on Chopin's Etudes nr. 43 și Minute Waltz*.

În secțiunea dedicată abordărilor interdisciplinare, prof. univ. dr. Laura Vasiliu, de la Universitatea de Arte *George Enescu* din Iași, a prezentat o temă deosebit de interesantă, *Fr. Chopin - poezie și narativitate*. În încheierea simpozionului au fost programate două momente legate de artele plastice și de teatru. Un final potrivit, credem, pentru omagierea muzicianului care a militat în favoarea sincretismului artelor: Lector univ. dr. Sanda Maistorovici a prezentat un documentar intitulat sugestiv *Chopin în viziunea artiștilor plastici*, iar studenta Cristina Lascu, de la secția de Regie teatru muzical din cadrul UNMB, a propus un fragment filmat din spectacolul de teatru și muzică *Scrisori romantice* (care a evocat personalitatea chopiniană prin prisma comentariilor făcute de George Sand și Louise, sora compozitorului, pe fondul sonor al muzicii acestuia). În pauza simpozionului a avut loc lansarea a două cărți: *Fr. Chopin* de Lavinia Coman (2009), și *La pian cu Fr. Chopin* de Carmen Manea (2010). Cărțile au fost prezentate de muzicologul Mihai Cosma, directorul artistic al *Festivalului Internațional Chopin 200*. Participanții la simpozion au fost invitați să viziteze expoziția de carte organizată și prezentată de doctoranda Luminița Ciobanu.

Nu în ultimul rând trebuie să menționăm contribuția adusă de doamna prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu la buna desfășurare a lucrărilor simpozionului; cu

profesionalismul și tactul cunoscut, domnia sa a știut să folosească eficient timpul (asigurând șanse egale participanților), să creeze condițiile necesare desfășurării unui schimb fructuos de idei și să acorde „dreptul la replică”, atunci când a fost cazul. Simpozionul de Muzicologie s-a bucurat de un larg interes din partea unor personalități ale culturii și pedagogiei românești și poloneze; la această manifestare științifică prestigioasă au asistat Directorul Institutului Polonez de la București, Jaroslaw Godun, scriitorul Nicolae Mareș, distins polonist, profesorul Alex Vasiliu (ziarist și redactor al emisiunilor de radio de la Iași), precum și numeroase cadre didactice și studenți de la UNMB.

Chopin și contemporanii săi

conf.univ.dr. Oana Rădulescu Velcovici

Catedra de Pian a Facultății de Interpretare Muzicală a sărbătorit Mărțișorul printr-un recital desfășurat sub genericul „Chopin și contemporanii săi”, chiar pe 1 Martie 2010, în ziua în care se împlinesc două secole de la nașterea marelui poet al pianului. În sala „George Enescu”, șase tineri pianiști s-au întrecut în a-și etala talentul și măiestria.

În deschiderea concertului, tânărul doctorand Toma Popovici a dat o interpretare de înaltă ținută artistică *Baladei a IV-a în fa minor, op. 52*, de Chopin, demonstrând o înțelegere profundă a textului muzical, cunoașterea stilului chopinian, sensibilitate și măiestrie pianistică. Am remarcat calitatea tușului, reliefaarea planurilor sonore, frazarea expresivă, căldura susținerii interioare.

Anca Săftulescu – studentă în primul an de master la clasa prof. univ. dr. Dana Borșan – și-a dovedit, și de această dată, calitățile muzicale cu totul deosebite, cursivitatea desfășurării discursului muzical, sensibilitatea, trăirea emoțională autentică, oferindu-ne o versiune expresivă a *Baladei I în sol minor, op.23*, de Chopin.

Mădălina Dănilă, studentă în anul I la clasa prof. univ.dr. Sandu Sandrin, a cântat *Fantasia quasi sonata „Après une lecture du Dante”* de Liszt, cu dezinvoltură pianistică și prezență scenică, arătând trăsăturile unui talent care îi creează frumoase perspective.

În continuare, semnatară acestor rânduri a dat citire (din motive obiective) prelegerii intitulate *Reverberații chopiniene*, a cărei autoare este prof. univ. dr. Lavinia

Coman. Prelegerea, deosebit de interesantă, tratează subiectul *Muzica lui Chopin ca expresie a desăvârșitei armonii dintre conținut și mijloacele tehnice* din multiple unghiuri de vedere, aducând argumente solide pentru a demonstra „influența lui Chopin asupra creației ulterioare a limbajului muzical”.

Iulian Neculache, student în anul IV la clasa lect. univ. dr. Delia Pavlovici, a cântat *Tarantella* din ciclul *Années de Pèlerinage – Venezia e Napoli* de Liszt cu virtuozitate, acuratețe și muzicalitate, dând piesei necesara strălucire, specifică stilului lisztian, și demonstrând disponibilități artistice remarcabile.

Andra Demidov, studentă în anul I master la clasa conf. univ. dr. Vlad Dimulescu, a interpretat partea I din *Fantezia op. 17* de Schumann cu acuratețe și rigoare în redarea textului muzical, a dovedit simț al construcției și frazare inteligentă, sonoritate de calitate, control asupra propriilor intenții artistice. În încheierea recitalului, Adriana Sarău, studentă în anul IV la clasa conf. univ. dr. Vlad Dimulescu, ne-a dăruit primele trei piese din ciclul op.118 de Brahms, cu sensibilitate, fantezie, cu un tușeu de calitate și o intuiție muzicală condusă de o bună cunoaștere a stilului brahmsian.

Această seară de muzică romantică pentru pian a adus pe scena sălii „George Enescu” un nucleu de tinere talente ce demonstrează posibilitățile excepționale ale tinerei generații de pianiști din țara noastră.

Lucrăm pentru speranță

prof. univ. Nicolae Coman

În luna noiembrie a acestui an universitar, porțile universității noastre s-au deschis pentru elevii din liceele și școlile de muzică interesați de domeniul creației și înzestrați pentru aceasta. Rectorul UNMB, în colaborare cu catedra de Compoziție muzicală, a inițiat *Cercul de compoziție*, cu intenția de a descoperi tineri apți pentru exercițiul creator și de a le îndruma primii pași în această lume fascinantă.

O bună organizare și o colaborare fructuoasă cu profesorii din liceele de muzică bucureștene au făcut ca de la primele întâlniri de sâmbătă dimineața, noile săli de curs din corpul de clădire A să fie pline până la refuz cu adolescenți ce aspiră să se apropie de tainele actului componistic sub privirile stimulative ale cadrelor didactice universitare. După cum era firesc, odată consumată faza curiozității adolescentine, rândurile amatorilor s-au rărit, rămânând un adevărat „nucleu dur” de cursanți care nu pierd niciun minut din nicio întâlnire de lucru. În timpul acestor ore elevii primesc noțiuni de armonie, forme muzicale, estetică, adesea de teorie superioară a muzicii. Ascultăm

împreună și comentăm compozițiile aduse de cei mai avansați sau chiar primele încercări în acest domeniu.

Căutăm să stimulăm creativitatea latentă, acolo unde o descoperim, curiozitatea, imaginația, ambiția, capacitatea fiecăruia de a bate la porțile necunoscutului cu mai mult curaj și cu speranță. Toate acestea în vederea creșterii numărului de aspiranți la un loc în UNMB, în perspectiva de a deveni compozitori, având ca obiectiv imediat admiterea la secția de Compoziție. Cei care manifestă interes deosebit pentru problematica structurală și psihologică a muzicii, pentru aspectele ei teoretice, istorice etc. sunt astfel pregătiți să abordeze muzicologia sub multiplele ei aspecte. Toate acestea nu exclud cătuși de puțin faptul că tinerii s-au pregătit intens pe durata studiilor liceale pentru performanța instrumentală, aspirație care nu încetează, nu e abandonată nici prin preocupările pentru compoziție, nici prin cele pentru muzicologie, dar care rămâne pe planul secund din perspectiva marii performanțe.

În continuare, trebuie să subliniem faptul că acest demers nu se suprapune și nu înlocuiește pregătirea pe care elevii

trebuie s-o primească la liceu din partea profesorilor de specialitate (am în vedere îndeosebi studiul armoniei, care este redus în mod cu totul nejustificat în programele școlare actuale), că talentul la aceste vârste e mai ușor de descoperit de profesorul care lucrează continuu, ritmic cu copiii și adolescenții, încurajându-i pe calea primelor încercări în creație, lucru care e posibil și e bine ca, în principiu, să se petreacă începând din clasa a VIII-a și până în pragul intrării la studiile superioare.

Este un fapt care se întâmplă, din păcate, din ce în ce mai acut în ultimii ani - teama de creație, înăbușirea vocației de creator -, poate din considerente pragmatice, ajungându-se la un număr din ce în ce mai mic de candidați la admiterea în UNMB, iar pentru remedierea acestei situații, profesori, elevi și părinți urăm proiectului cu tema *Cercul de compoziție* să trezească interes tot mai larg în rândurile tinerei generații. Alternativa nu e decât stagnarea procesului de educare prin muzică. Noi ne dorim, dimpotrivă, să participăm la proliferarea bunului gust și a bunului simț muzical.

TIPAR MUZICAL

Akademios nr. 1/2010

conf. univ. dr. Tatiana Noia

În luna martie a apărut la Editura Glissando a Universității Naționale de Muzică numărul 1/2010 al revistei de comunicări științifice *Akademios*. Volumul cuprinde lucrările prezentate în cadrul simpozionului cu tema „Didactica muzicală în actualitate” organizat în ziua de 26 februarie 2008 de către Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic.

După cum afirma în prefața volumului doamna prof. univ. dr. Lavinia Coman, directoarea Departamentului, temele abordate oglindesc „efortul permanent depus de colectivul de profesori în cercetarea științifică a fenomenului didactic aplicativ, în cele mai diverse forme în care acesta se manifestă”: de la formele de organizare și conținutul procesului de învățământ muzical la George Breazul sau la Liceul de artă din Ploiești la sistemul de organizare a învățământului canadian; de la metodele și principiile clasice de educație și instruire în cursul primar la cele speciale vizând studenții cu handicap vizual; de la abordările tradiționale în predarea-învățarea artei interpretative la cele moderne incluzând teoria inteligențelor multiple, instrumentele web 2.0 sau e-didactica.

Articolele cuprinse în revistă sunt următoarele:

- 24 de tonalități într-o Sonată de Domenico Scarlatti de regretatul prof. univ. dr. Dan Voiculescu
- Pentru o metodă eficientă a cursului de ansamblu orchestral din învățământul vocațional muzical românesc de

conf. univ. dr. Petru Andriesei

- O experiență pedagogică singulară de prof. univ. dr. Nicolae Coman

- Sistemul de învățământ muzical canadian de lect. univ. dr. Dragoș Călin

- Rolul principiilor de învățământ în sistemul pianistic contemporan de prof. Veronica Sbenghe

- Prin metode moderne, spre muzica modernă de prof. Simona Tănase

- Importanța fișei de observație în practica pedagogică instrumentală de conf. univ. dr. Tatiana Noia

- Teoria inteligențelor multiple și aplicația acesteia în învățământul muzical de prof. univ. dr. Lavinia Coman

- Reflecții asupra creației, muzicii, artistului interpret și pedagogiei muzicale de lect. univ. dr. Cristina Popescu Stănești

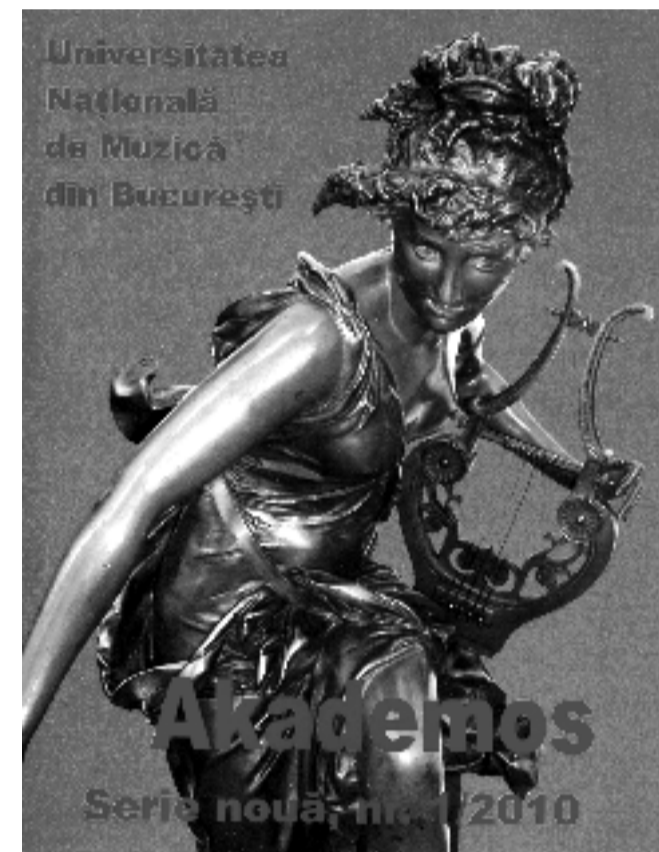
- Structuri semiotice de însușire a limbajului muzical în pedagogia muzicală contemporană de asist. univ. dr. Denisse Dragoe

- George Breazul între sinteze și perspective de prof. univ. dr. Vasile Vasile

- O investigație experimentală privind evaluarea în învățământul superior artistic de lector univ. dr. Ramona Cristina Pachef

- Predarea prin intermediul instrumentelor web 2.0 sau e-didactica de lect. univ. dr. ing. Teodora Daniela Chicioareanu

- Importanța predării metodicii în formarea viitorului profesor de canto de prof. Luminița Popa

- Schiță monografică - Liceul de artă Ploiești de lect. univ. dr. Sanda Hirlav Maistorovici

* Volumul poate fi procurat de la Magazia UNMB

COMPETIȚII INTERNAȚIONALE

În fața și în spatele luminilor: selecția națională Eurovision Young Musicians

prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu

Selecția națională de anul acesta pentru *Eurovision Young Musicians* nu s-a desfășurat fără ceva hopuri, cum era și firesc. Totul a început cu ascultarea unor înregistrări, trimise de 29 de tineri din toată țara. Juriul a selectat 13 candidați pentru semifinală, chiar dacă și-a exprimat grija pentru o asemenea triere: nu întotdeauna înregistrarea reflectă fidel calitățile interpretului. Uneori este umbră, alteori pusă în valoare (mai mult decât ar fi cazul) de condițiile tehnice. Este evident, pe de altă parte, că nu există o modalitate ideală de a alege.

Semifinala de la Universitatea Națională de Muzică din București (Sala „George Enescu”) i-a adus pe scenă pe cei 13 tineri, acompaniați de pian, pentru ca finala de la Ateneu (din 14 martie) să se configureze ca un spectacol de televiziune, cu protagoniștii secondați de Orchestra Națională de Tineret și sincronizați de bagheta lui Horia Andreescu. Dat fiind că evenimentul a fost mediatizat îndeajuns și transmis în direct de către TVR Cultural, nu intenționez să-l revestesc aici, ci doar să punctez câteva impresii subiective.

Unii dintre noi (membrii juriului: Valentina Băințan, Oltea Șerban-Pârâu, Horia Mihail, Răzvan Suma, Alexandru Tomescu, Ionuț Ștefănescu, Tiberiu Soare și subsemnata) am avut ceva regrete cu privire la semifinală: i-am fi văzut

pe scena Ateneului pe pianistii Daria Tudor și/sau Marius Deneș. Poate data viitoare...

Cu toții, însă, am fost profund impresionați de calitatea Orchestrei Naționale de Tineret, inițiată de Marin Cazacu și formată de Cristian Mandea. Cât de departe este atitudinea angajată și entuziastă a acestor tineri de aceea funcționarească a marilor noastre orchestre consacrate! Profesionalismul, spontaneitatea și plăcerea de a cânta n-ar trebui să se excludă reciproc: este mesajul transmis fără ostentație de acest ansamblu și de Horia Andreescu, cel care a știut să aleagă programul atractiv al pieselor orchestrale presărate printre cele concertante și să imprime vivacitate și farmec întregii seri muzicale.

Ce au arătat finaliștii, veniți de la liceele de muzică din București, Brașov, Timișoara și Bacău? Un Grieg (partea întâi din *Concertul în la minor pentru pian și orchestră*) palid și manierat al Mariei Zdrălea; un Mendelssohn-Bartholdy (prima parte din *Concertul pentru pian și orchestră nr.1*) rapid și cu aplomb, dar fără profunzimi și rafinamente, al lui Dragoș Dimitriu; o bună stăpânire a marimbei în *Concertul de Ney Rosauo* (partea întâi) interpretat de Andrei Voica; talentul lui Raymond Cimpoșu și farmec al sonorității oboiului în finalul *Concertului* de Mozart; dinamismul, virtuozitatea strălucitoare, versatilitatea ritmică a lui Ștefan

Cazacu în partea a cincea a *Concertului pentru violoncel și suflători* de Friedrich Gulda; puritate și noblețe în sunetul violonistic al Ioanei Goicea din *Introducere și Rondo capriccioso* de Saint-Saëns. Ioana Goicea și Ștefan Cazacu au dominat, fără îndoială, clasamentul: amândoi sunt deja profesioniști, cu o matură stăpânire de sine, cu siguranță în ceea ce fac, cu priză la public. Vestea finală că Ștefan Cazacu ne va reprezenta la Viena a stârnit bucuria publică la care ne așteptam și a încheiat ciclul dificil al alegerii naționale.

La sfârșit, propun ceva aplauze și pentru cineva aflat în spatele luminilor, și anume Ioana Drăgulescu, producător general al evenimentului organizat de TVR Cultural. Ideea de „show” televizat a impus cerințe și alegeri pe care un concurs tradițional de muzică clasică le-ar fi perceput drept nepotrivite. Ioana Drăgulescu și colegii ei ne-au făcut să înțelegem ținta unui alt fel de concurs, în care finalitul trebuie să aibă nu doar atu-urile unui instrumentist excelent, dar și știința de a alege un anumit repertoriu, înțelegerea pentru cerințele tipice televiziunii, adaptabilitate, răbdare și puterea de a comunica. Așa se configurează *Eurovision Young Musicians* la Viena, iar ceea ce s-a întâmplat la București a avut, nu în ultimul rând, rostul unui antrenament.

“Recycle yourself”

Oana Drăgulinescu, realizator de Televiziune

RECYCLE YOURSELF ar fi un titlu bun pentru o serie de cursuri motivaționale, dar eu îl voi folosi pentru a-mi istorisi propria poveste.

A recicla înseamnă, în esență, a prelucra ceva în vederea refolosirii și exact acest lucru a trebuit să-l fac de câte ori am fost pusă în fața unei schimbări de traiectorie profesională sau personală.

Mi-am reciclat cunoștințele acumulate în 12 ani de pian și le-am refolosit pentru a deveni muzicolog. Mai departe, după 5 ani de Muzicologie, am ajuns la un alt moment de schimbare: ceva trebuia aruncat și ceva refolosit. Așa am devenit, din muzicolog, om de muzică și televiziune. Am ales să cunosc muzica și muzicienii nu din cărți, ci prin experiența mea directă.

Desigur, unele “reciclări” sunt mai complexe, și în acest drum, de la muzicologie la televiziune, a trebuit să retușez diverse aspecte ale felului în care eu știam să vorbesc și să simt despre muzică și să învăț să transmit aceste lucruri prin intermediul imaginii și al montajului.

Comunicarea cu spectatorul de televiziune trebuie să fie simplă, directă, personală.

Pe telespectator nu-l va emoționa analiza muzicologică prin care tu ai ajuns să cunoști o creație muzicală, în schimb va adora poveștile despre muzică și muzicieni. Utilizarea poveștii nu este un apanaj al televiziunii moderne, ci însăși esența de la care a pornit, acum mai bine de un secol, istoria celei de-a șaptea arte. Nu s-au schimbat prea multe de atunci, de la primele povești în mișcare ale

fraților *Lumière*: montajul este mai alert, efectele mai elaborate, capacitatea privitorului de a percepe o succesiune de imagini a devenit mult mai permisivă.

Dar, de fapt, omul din fața ecranului așteaptă același lucru de la omul din spatele aparatului de filmat: să-i spună povești despre oameni ca el.

Poveștile mele de televiziune au fost diverse: despre muzicieni celebri, despre cei aflați la început de drum, despre teorii muzicale sau mari evenimente ale acestei zone culturale.

Am înveșmântat cu libertate istorisirile mele muzicale în diverse formate de televiziune, de la reportaj și documentar la videoclip sau campanie de televiziune. În privința pesimiștilor nu cred că meseria de muzician și-a pierdut din strălucire și nici că muzica aceasta este mai puțin importantă acum, decât în alte veacuri. Cred însă că pentru a avea succes trebuie să-ți descoperi pasiunea pentru o meserie care să te definească. Televiziunea este meseria mea și nu puteam alege alta: îmi plac oamenii, îmi place neprevăzutul, vreau să aflu lucruri noi și vreau să fac de fiecare dată lucrurile diferit. Cam așa este meseria mea: două reportaje nu vor fi la fel, două concerte nu vor arăta în același mod, doi muzicieni nu vor răspunde aidoma aceluiași întrebări.

Există o mulțime de meserii fabuloase pentru cei cu pregătire muzicală, de la *sound-design* la construcția de instrumente, de la regia de sunet la presa culturală. Trebuie doar să găsiți exact acel element la care trebuie să renunțați

pentru a vă “recicla” cu succes. Partea bună este că odată găsită meseria care te pasionează, în principiu, nu va mai trebui să muncești nicio zi în viața ta, va trebui doar să te ocupi de pasiunile tale.

În competiție, la prima ediție

a consemnat asist.univ. Irina Boga

La încheierea primei ediții a Concursului de interpretare „Victor Giuleanu” (26-28 martie 2010, București) organizatorii parteneri – UNMB, UCMR, Radio România Muzical și Liceul de Muzică „G. Enescu” – pot considera că au creat un nou eveniment de succes. Reunind peste 120 de candidați, manifestarea a uimit prin participarea generoasă, la toate cele trei categorii de vârstă (V-VIII, IX-XII, studenți și masteranzi). „A fost minunat să văd că acest concurs a avut numeroși adepți și că tinerii nu se feresc să-și pună talentul în competiție. Împreună cu oameni minunați am reușit să clădim un act artistic și cultural care îmi doresc și sper să aibă viață lungă. Pentru noi a fost nu numai o provocare, dar și datorită morală de a duce mai departe numele unei mari personalități a vieții muzicale românești, Maestrul Giuleanu meritând cu prisosință acest lucru!” - afirmă Cristina Sebastian, director și organizator al evenimentului.

Premisele construcției oricărui organism cultural nou întâlnesc frecvent diverse piedici. A fost și cazul concursului de față, însă finalitatea, competiția în sine și premiarea efortului depus de către toate părțile – deopotrivă organizatori, parteneri și candidați – au făcut ca intenția bună să primeze, învăluind manifestarea în aura succesului. “Concursul este un omagiu adus maestrului Victor Giuleanu și o ocazie, un moment de confirmare și afirmare a potențialului artistic pentru toți cei care doresc împlinirea”, mărturisește prof. Mihaela Tomescu, directorul artistic al competiției.

Alte opinii avizate întregesc tabloul:

Prof. Nicolae Bilciurescu, președintele juriului la secția vioară: “Prima ediție a Concursului Giuleanu se înscrie pe linia cunoașterii și recunoașterii marilor personalități ale învățământului nostru muzical, în paralel cu stimularea

tinerilor interpreți (elevi, studenți sau masteranzi), întru măsurarea forțelor care le vor deschide porțile viitorului către o lume mai bună.”

Prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu, președintele juriului la secția canto: “Un eveniment foarte bine organizat, care, deși aflat la prima ediție, s-a bucurat de un interes deosebit și de o participare numeroasă, în special la categoria B (clasele IX-XII). Spre surprinderea mea, am constatat că există foarte multe voci de calitate la categoria mică, a elevilor, ceea ce ne încurajează pentru viitor.”

Premianți studenți la secțiunea Canto sunt:

Marele premiu, Premiul I și Premiul Radio România Muzical: Ionuț Daniel Pop (bariton, anul II, clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu)

Premiul II: Andreea Barbu, (soprană, anul III, clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu)

Premiul III: Veronica Anușca, (soprană, Master, anul I, clasa prof.univ.dr. Ionel Voineag)

Premiul fundației “Remember Enescu”: Alin Stoica, (bariton, anul III, clasa prof.univ.dr. Ionel Voineag)

Prof.univ.dr. Vlad Dimulescu, președintele juriului la secția pian: “Secțiunea pian a concursului Victor Giuleanu, prin numărul mare de participanți (45 de pianiști) și prin valoarea arătată de aceștia în cele 3 zile ale competiției, reprezintă - încă de la prima sa ediție - o frumoasă reușită. A fost un regal, adevărați artiști în devenire, pianiști din toate cele 3 categorii de vârstă, de la elevi de liceu (clasele V-VIII) până la studenți masteranzi, ne-au arătat că suntem pe un drum bun, avem tineri pianiști cu un viitor frumos, de care va trebui să ne îngrijim mai mult...”

Și cum orice concurs are câștigători, la secțiunea Pian aceștia sunt:

La categoria A (clasele V-VIII):

Premiul I: Radu Prisada; **Premiul II:** Anton Gavrilă și Cătălina Grecu; **Premiul III:** Andrei Georgescu și Horia Ghiță.

La categoria B (clasele IX-XII):

Premiul I: Cristian Ioan Sandrin; **Premiul II:** Sânziana Mircea, Georgiana Pletea și Iulian Ochescu; **Premiul III:** Ionuț Cibotariu, Daniel Dascălu și Ksenija Vukadinovici

La categoria C (studenți):

Premiul I: Iulian Neculache, Mihai Ritivoiu și Andra Demidov; **Premiul II:** Alexandra Popescu și Oana Zamfir; **Premiul III:** Mădălina Dănilă

Pianiștii au avut șansa să evolueze în frumoasa sală “George

Enescu” a UNMB, au cântat pe un pian Steinway, ca la orice concurs important, au beneficiat de săli de studiu, condiții excelente... Sper din toată inima ca această frumoasă reușită să fie continuată cel puțin la același nivel. Sper ca acest concurs să devină un eveniment important în viața tinerilor muzicieni români!” (Vlad Dimulescu)

ALTERNATIVE ARTISTICE

prof.univ. Nicolae Coman

ARTA MODERNĂ

Știți,

arta

modernă

are mii de ani.

O auziți mereu spunând:

„Nu mai căutați frumusețea, ea naște-n voi.

Miezul ei ascuns pâlpaie

În tot ce-i firesc,

fie și

urât,

slut”.

LAUDA LUI JOHN CAGE

Un

pian mut.

Asta-i tot?

Good morning, John Cage!

Era-și sufocă artiștii

Și cel mai potrivit răspuns ar fi tăcerea.

Tăcerea ca strigăt de sus.

Tu ai îndrăznit.

Nonsonant.

Zeesc.

Dur.

„Universitatea Națională de Muzică din București la 140 de ani”

de Octavian Lazăr Cosma (Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2004)

Dragoș Gilbert Dumitru – master anul II

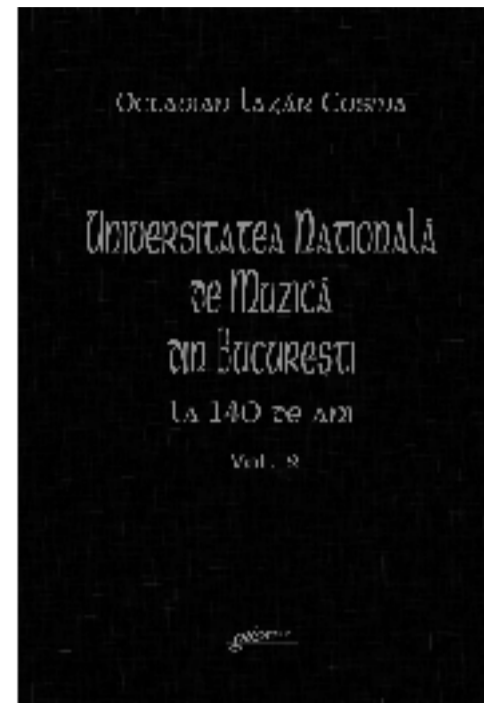
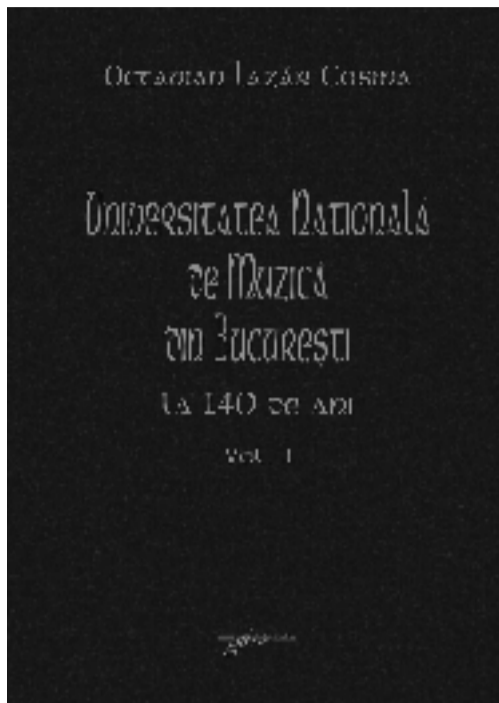
Este o lucrare masivă prin volum, evidențiindu-se totodată prin îndrăzneală, obiectivitate, prin spiritul arhivistic. Probă stau mărturiile nenumărate constând în acte oficiale – uneori și fotografii ale acestora – cu care se deschide cartea, începând chiar cu **Decretul Domnitorului Alexandru Ioan Cuza** prin care se aprobă „formarea unui Conservator de Muzică și Declamațiune în București și alțiua în Iași” (p.15) din 6 octombrie 1864. Este interesanta poveste a genezei acestei instituții, ce se însăilează din luări de poziție, uneori contradictorii, între profesioniști, miniștrii sau oameni de cultură, acestea apărând prin intermediul ziarului sau a actelor oficiale. Astfel, se poate înțelege cum s-a format, încă din 1830, un curent de opinie publică favorabil nașterii școlii superioare de muzică. Întâlnim aici nuanțate poziții care acuză, critică sau dezvăluie situații care duc la replici ce se conturează apoi în atitudini responsabile ori obiective pe termen lung. Segmentul de psihologie pedagogică sau metodologie transpare și el cu destulă franchețe din relatarea cronicarului obiectiv atât în ceea ce privește fațetele bune, cât și cele defectuoase. În ansamblu, sesizăm un duel al deciziilor menit să aducă școala românească de muzică pe un palier cât mai apropiat de cel european.

Vedem făcându-și apariția rând pe rând clasele instrumentale de canto, armonie, contrapunct ori mecanismele care au determinat nimirile și succesiunile

profesorilor, nelipsind o anumită culoare locală, așa cum se desprinde din capitolul „Cursurile merg în zeflema, lefurile se iau în regulă”.

Un alt nivel al lecturii este acela în care se cunosc programele, repertoriile, concursurile și victoriile scenice pe care le înregistrează școala. Tot aici se poate constata gradul de actualizare și raportare la lumea internațională în care viețuiește Conservatorul.

Cartea, în două volume deocamdată, este de fapt singura sursă existentă la ora actuală de la care cititorul se poate informa asupra unei perioade precis delimitate din viața Universității Naționale de Muzică din București de la înființare și până în 1945 (volumul al 3-lea este în curs de apariție, el analizând perioada 1945-1975). De asemenea, va apărea un al 4-lea volum referitor la perioada cuprinsă între 1975 și 2005. Demersul constituie o referință certă

pentru oricine dorește să cunoască o paletă largă de evenimente, personalități artistice și pedagogice, în ansamblu devenirea școlii superioare de muzică bucureștene.

DIDACTICA

Atelier de studii și cercetări didactice

prof.univ.dr. Lavinia Coman

La 2 martie 2010 a avut loc sesiunea științifică anuală a DPPD cu tema „Cercetări contemporane în educația muzicală”. Întâlnirea a oferit membrilor departamentului prilejul de a prezenta, în formă sintetizată și concisă, rodul studiilor individuale întreprinse în acest domeniu deosebit de dinamic și ofertant în epoca actuală. Comunicările susținute au reflectat preocupările cadrelor didactice pentru cercetarea fundamentală și aplicată, pentru abordări interdisciplinare și transdisciplinare, pentru decantarea

experiențelor de succes ale școlii muzicale tradiționale și implementarea noutăților valoroase în domeniul didacticii muzicale. Prezența activă a unor cadre didactice tinere, masteranzi, doctoranzi, profesori stagiați sau proaspeți titulari în învățământul preuniversitar din țară și străinătate a adus un plus de bogăție conținuturilor receptate de toți participanții și o bună ocazie de stimulare a creației didactico-științifice cu specific muzical.

Autorii comunicărilor au fost lect.univ.dr. Dragoș Călin, lect.univ.dr. Ioana Croitoru, lect.univ.dr. Luiza Avram,

lect.univ.drd. Dorina Arsenescu, prof.univ.dr. Vasile Ganțolea, prof. Vlad Dragomir, prof. Eliza Bârzescu, asist.univ. Denisse Dragoș, masterand Amelia Iliescu, lect.univ.drd. Cristina Popescu Stănești, asist.univ.drd. Alin Ionescu, conf.univ.dr. Tatiana Noia, prof. Mihaela Anghel, masterand Isabela Cernătescu.

UTILITARE

Programul Erasmus

În lunile martie și aprilie 2010, prin programul Erasmus coordonat de către Departamentul de Relații Internaționale și Programe Comunitare, studenții din UNMB au beneficiat de cursuri de măiestrie susținute de profesori din universitățile europene: Einar Steen-Nokleberg – Academy of Music, Oslo (pian), Maria Brzuchowska – Academy of Music “Karol Lipinski”, Wrocław (vioară), Marta Kierska-Witczak – Academy of Music “Karol Lipinski”, Wrocław (dirijat coral), Laurie Reviol – Hochschule für Musik und Darstellende Kunst, Frankfurt (canto), Frank Wörner - Hochschule für Musik und Darstellende Kunst, Stuttgart (compoziție).

Luna concilierii în Bibliotecă

Sub deviza „Luna concilierii în Bibliotecă”, se reia inițiativa de anul trecut a Bibliotecii UNMB de a institui în luna iunie 2010 o perioadă de amnistie în care utilizatorii pot returna împrumuturile prelungite peste perioada stabilită oficial fără nicio penalizare. Excepție fac documentele împrumutate din Sala de Lectură, documentele împrumutate de la Compartimentul Împrumut, în regim de urgență și documentele unicat.

Lansări de carte

Joi, 25 martie, a avut loc în sala „Lipatti” a UNMB lansarea cărții *Alegeri, atitudini, afecte. Despre stil și retorică în muzică*. Alături de autoare, Valentina Sandu-Dediu, la lansare au participat scriitoarea Ioana Pârvulescu, decanul FCMPm, Smaranda Murgan, precum și reprezentanți ai Editurii Didactice și Pedagogice.

Biblioteca UNMB ne informează

- Programul Serviciului de împrumuturi și al Sălii de lectură: **8:00 – 18:00**
- Taxa de întârziere se calculează începând cu prima zi a nerestituirii documentului până în ziua aducerii lui. În cazul unor motive întemeiate și probate, nu se percepe taxa de întârziere.
- Formularele „Buletin de cerere împrumut” și „Buletinul de cerere sala de lectură” au fost modificate, venind astfel în concordanță cu doleanțele studenților.
- Lucrările de licență, masterat, grad, doctorat și rezumatele tezelor dedoctorat pot fi consultate numai la Sala de lectură a Bibliotecii U.N.M.B.

ALTERNATIVE ARTISTICE

prof.univ. Nicolae Coman

FRAGMENT DE INTERVIU

La TV
azi noapte,
așezat în jilț,
Alexandr Soljenitîn,
un artist născut din întrebările lumii.
„Suferința e o școală”
glăsuia Domnul,
prin vocea-i
de bas
rus.

IMPOSIBIL, DECI TENTANT

Omagiu lui Grotowski

Când
te uiți,
mai nimic.
Dintr-un bob de gând
Crește opera de artă.
Doamne, ce resurse are imposibilul!
Salut opera lui Brîncuși
Și teatrul sărac
Și primul
ploii
strop.

Chestionar pentru anii terminali

a consemnat asist.univ. Irina Boga

(Apropo, de ce locul în care trebuie să te simți în cea mai mare siguranță înainte de o călătorie cu avionul se numește *terminal*?)

Ne pregătim de decolare. Peste foarte puțin timp încep examenele din sesiune. Pentru anul III de Pedagogie muzicală și anul IV al secției CMDO sunt ultimele – sau așa speră toată lumea – în postura de student al cursurilor de licență. Și apoi? După licență? Variantele sunt diverse și totuși atât de asemănătoare: vrem să fim fericiți, împliniți și să lucrăm în domeniul în care ne-am specializat. Sună muncitoresc, dar pentru un muzician este de-a dreptul vital, pentru a nu ajunge să-și denunțe idealurile în fața nevoilor practice sau a alege să învețe la nesfârșit, pentru a nu fi nevoit să lucreze la bancă, CEC, alimentară sau poștă. Să o luăm de la Antichitate:

1. De ce ați ales să studiați muzica?

Nu m-am gândit până acum la asta. Probabil pentru că este un „microb” care intră în sânge și de care nu mai poți scăpa. Deși este un domeniu în care un loc de muncă stabil este destul de greu de găsit (mă refer aici cel puțin la noi, cei care studiem Muzicologia), am considerat că o meserie pentru care trebuie să faci multe sacrificii va aduce în final satisfacții pe măsură. **(Andreea Chiselev, Muzicologie)**

Pentru că îmi place și pentru ea m-am format. **(Alice Tacu, Muzicologie)**

Momentul în care eu am ales să continui cu muzica a fost în liceu, când am avut de ales între Liceul de Artă și cel Pedagogic. Și am rămas la opțiunea Muzică pentru că mi-am dat seama că este singurul mediu în care mă pot dezvolta armonios, pe mai multe planuri. Am ales apoi Compoziția pentru că în clasa a XI-a, la cursurile de artă contemporană de la Breaza, am cunoscut-o pe Doina Rotaru care, deși vorbea despre lucruri pe care le auzeam pentru prima dată (muzici de secol XX), m-a făcut să le înțeleg și să îmi doresc să le aprofundez. **(Cristina Uruc, Compoziție)**

Nu știu dacă e rău sau bine, dar cred că mai mult m-a ales ea pe mine. **(Octavia Anghelescu, Muzicologie)**

Experiențele emoționale de tip muzical m-au atras încă de când eram de jumătate de metru, pe la 3-4 ani, aveam un repertoriu impresionant de române și cântece patriotice și țin minte că mă încânta să văd cum bocesc toți bătrânii când le cânt "Doamne, ocrotește-i pe români" (basarabean fiind), "Dragoste, buruiiană rea". Senzațiile "tari" din cuceritoarele mele recitaluri juvenile au fermentat și s-au transformat într-o pasiune. **(Dan Țurcan, Compoziție)**

Pe de-o parte datorită pasiunii pentru lectură, pe de altă parte datorită pasiunii pentru cercetare, analiză și datorită unui spirit critic puțin prea dezvoltat. **(Andra Ivănescu, Muzicologie)**

2. Considerați că premisele alegerii au devenit realitate odată cu finalul studiilor?

Cred că sunt „bine începute” odată cu finalul studiilor. Rămâne să le continui. **(A.T.)**

În anul I nu eram sigură de nimic. Nu îmi era foarte clar ce înseamnă Muzicologia, cum ar trebui să decurgă totul și unde ar trebui să ajung. Pe parcurs, totul a început să se clarifice, au fost și bune, și rele, însă nu mă declar dezamăgită, chiar din contră. **(Raluca Munteanu, Muzicologie)**

Eu nu am ales să fiu în mijlocul muzicii, nu a fost o opțiune, doar o constatare. Am avut o combinație suficientă de vocație împreună cu talent încât să nu fiu nevoit să-mi bat capul cu întrebarea "Ce să fac?" Când eram (mai) adolescent, visam să fiu un interpret faimos de tip herculean, doar că au dispărut treptat fanteziile acestea prin intermediul ghinioanelor, defectelor genetice și lenei. Nu mi-am făcut așteptări (părinții și-au făcut), așa că nu am cum să fiu dezamăgit sau nemulțumit acum la finalul studiilor. **(D.Ț.)**

Ce pot spune fără ezitare este că sunt mulțumită de alegerea pe care am făcut-o. Majoritatea cursurilor mi-au plăcut foarte tare, am avut profesori excepționali pe care îi admir și pe care îi respect. Mi-am îmbogățit cunoștințele și am primit o mare parte din răspunsurile pe care le căutam. Totuși, ajunsă la sfârșitul facultății, nu pot spune că am rămas cu o meserie, nici măcar cu o specializare propriu-zisă și opțiunile pentru o viitoare carieră sunt puține și neclare, iar posibilitățile de angajare sunt practic inexistente. **(A.I.)**

3. Rămâne muzica meseria voastră?

Sigur. Întrebarea este „Unde?” **(A.T.)**

Categoric, da. Pot și știu să fac multe lucruri, însă muzica este singura care îmi place. **(R.M.)**

Îmi doresc din tot sufletul să profesez în domeniu. Și sper că voi avea șansa aceasta. **(C.U.)**

În condițiile în care se vorbește despre desființarea liceelor de muzică (motivul principal: foarte mare cheltuială pentru stat – ne gândim la orele individuale), încă mă mai gândesc dacă să mai dau la master – alegere importantă în cazul în care muzica va rămâne meseria mea. Vorbesc despre învățământ pentru că până în prezent a rămas „plasa de siguranță” pentru orice absolvent al UNMB (dacă ne uităm la compozitori, muzicologi în special, fiecare și-a apropiat activitatea didactică mai mult sau mai puțin). Lipsa de perspective în domeniul muzical, mai ales la noi în țară (sau poate că nu le văd eu), mă face să îmi iau încă o „plasă de siguranță” – o a doua facultate. M-am gândit serios și am ajuns la următorul raționament: o normă didactică înseamnă 18 ore; împărțit la 5 zile pe săptămână = aprox. 4 ore pe zi. Cu siguranță voi putea face și altceva în timpul care îmi mai rămâne – care nu înseamnă neapărat muzică. **(O.A.)** Muzica nu va rămâne neapărat “meseria” mea, dar va face parte integrantă din vocația mea de PREOT! Marele Sfânt Augustin spunea: *Qui cantat bene, bis orat* – cine cântă bine, se roagă de două ori! **(Daniel Marțiu, Pedagogie muzicală)** Meserie? Muzica este comparabilă cu microbii, Duhul Sfânt, peste tot, ca un virus cancerigen de care degeaba încerci să scapi. Pot să fug de muzică, dar fără folos. **(D.Ț.)**

4. Ce a însemnat UNMB în formarea dumneavoastră?

A avut o importanță foarte mare din toate punctele de vedere: profesori, materiale, prieteni... **(A.T.)**

Profesorii din UNMB mi-au fost și îmi sunt în continuare adevărate exemple și pe plan profesional, dar și personal. Aici am învățat ce înseamnă munca în echipă, dar și cum să mă descurc de una singură în anumite situații. Am învățat ce înseamnă comunicare, profesionalism, organizare, am învățat cum să fac diferența între bun și mai puțin bun, am câștigat încredere în forțele proprii. **(C.U.)**

Gândindu-mă la întrebarea asta, primul lucru cu care am asociat UNMB este ideea de temă cu variațiuni. După cum bine ați intuit, UNMB reprezintă tema. Urmează variațiunile pe care le construim singuri: tonale – în major sau minor, modale, seriale, de tip ornamental sau de caracter etc. -, ne alegem singuri elementele pe care vrem să le exploatăm și cu care vrem să lucrăm. În finalul piesei sunt sigură că tema se va auzi doar vag, sau se vor păstra doar câteva idei, nu foarte recognoscibile, dar cu siguranță ne vor aminti de unde am plecat și cu ce am început. Păcat că nu beneficiem de semnele de repetiție și că prima audiție absolută este și ultima... **(O.A.)**

Ce m-a învățat UNMB-ul? Că nu este suficient să cânti tu bine, dacă nu ești și în armonie cu ceilalți. **(D.M.)**

Destul de mult spre tot. Înainte eram un fel de primată cu intenții frumoase, acum sunt un nobil fără intenții. În primul rând, m-a spălat pe cap. Am ajuns să înțeleg lucruri și să am o gândire mai organizată, preocupare spre subtil și frumos. Un fel de echilibrare dintre spirit și "corason". **(D.Ț.)**

Un loc unde mi-am putut îmbogăți cunoștințele, unde m-am familiarizat cu lumea academică și am cunoscut oameni pe care îi apreciez și pe care îi admir și cu care voi colabora cu siguranță pe viitor atât între colegi, cât și între profesori. **(A.I.)**

5. Considerați timpul de studiu prea lung sau prea scurt?

Până și la cursurile foarte bune simți că te presează timpul, iar informația este prea condensată. Chiar dacă studiile de licență de altădată s-au echivalat într-un fel cu ceea ce numim noi acum licență și masterat, nu e totuna. Nu știu cum simt colegii mei, dar, din experiența mea personală, o licență după patru ani e precoce. Cinci ar fi fost mai potrivită. **(A.T.)** Cu siguranță, prea scurt. Ar fi suficient ca măcar anii I și II să se desfășoare într-un timp dublu, și cred că lucrurile ar fi mult mai clare pentru toată lumea. Deci, 6 ar fi un număr ideal (desigur fără master). **(R.M.)**

Având în vedere că după terminarea studiilor de licență există posibilitatea (chiar recomandarea) de a continua prin master și doctorat, timpul de studiu este unul potrivit. Mai

ales că, în paralel, majoritatea studenților au și un loc de muncă. **(A.C.)**

Dacă ne referim la cei 4 ani de facultate - scurt. Sărim anumite etape decisive în formarea noastră. Informația ce trebuie acumulată este imensă, puțin ne rămâne din ce am studiat în primii doi ani. Timpul pe care îl aloc compoziției este mult mai scurt decât mi-aș fi dorit din mai multe motive. Este problema gestionării ineficiente a celor 12 ore de "luciditate" și concentrare de care dispun în timpul zilei, dar mai sunt și factorii surpriză care intervin exact atunci când am cea mai mare nevoie de timp. Oricum, cred că noțiunea de timp în contextul actual este relativă. Mai degrabă întrebarea ar fi: Aveți timp? **(C.U.)**

Prea scurt. În primul rând pentru că nu există un echilibru între numărul materiilor dintre anii I/II și III/ IV. În al doilea rând, pentru că timpul petrecut la școală este prea mare comparativ cu timpul pe care ar trebui să îl petrecem la bibliotecă/sala de lectură sau sala de concert. **(O.A.)**

Cursurile durează prea puțin. Pentru un student la Compoziție, este un fel de cursă a maratonului în maniera sprinterilor. Șansele pentru zăpăceală generală mi se par mari. **(D.Ț.)**

Categoric, prea scurt. Nu cred că la finalul studiilor putem, într-adevăr, să ne integrăm în societate, să trăim în lumea reală. Sunt șanse mai mari ca cineva să ajungă Doctor în muzică până la 25 de ani decât să se angajeze, și nu mi se pare tocmai în regulă. **(A.I.)**

6. Ce materii v-au interesat? De care v-ați putea dispensa?

Mi-au plăcut multe, dar m-au și încurcat suficiente. Poate că n-ar fi de reproșat atât prezența, cât „prestanța” lor. N-ar fi constructiv să le arăt aici cu degetul. Ca o privire de ansamblu, noi suntem de fapt o serie norocoasă - am avut profesori buni. **(A.T.)**

Fiind vorba de Muzicologie, sunt de acord că nicio materie nu este introdusă degeaba în programă, fiecare își are rostul ei. Însă, dacă m-aș putea dispensa de vreo materie, le-aș alege pe acelea la care am avut impresia că pierd timpul și care nu s-au făcut așa cum trebuia: Cor, Citire de partituri și Pian. Toate acestea reprezintă timp pierdut. **(R.M.)**

Un factor important pentru a întreține interesul unui student la curs este modalitatea în care profesorul știe să își pună în valoare materia predată. Când modalitatea profesorului de a preda o materie devine ineficientă și nu atrage, studentul poate alege să se prezinte la curs doar din obligația obținerii minimumului pentru a promova, nu și din interes pentru subiectul respectiv...sau...poate să nu vină deloc, dar atunci știe că va avea refacere. **(C.U.)**

Materii care m-au interesat: Istoria muzicii, Estetică, Stilistică, Arta construcției melodice, Forme, Muzicologie. În ceea ce mă privește, profesorii care au predat aceste materii mi-au influențat în mod hotărâtor gradul de interes. Acum, în anul IV, îmi dau seama că nu există materii care să nu-mi fi folosit într-un moment sau altul. Dacă mă întrebați asta cu ceva timp în urmă, răspunsul era cu totul altul. Cred că ar fi foarte indicat ca studentul să își aleagă cursurile pe care vrea să le frecventeze. Ulterior, și-ar da seama de anumite lipsuri și atunci ar frecventa și cursurile pe care inițial le-a considerat inutile. Nu ar cunoaște astfel senzația că i se bagă pe gât lucruri cărora nu le vede rostul. **(O.A.)**

Nu au existat materii neinteresante sau nefolositoare, doar (câțiva) profesori care ne-au torturat mai mult decât meritam. **(D.Ț.)**

Între materiile care m-au pasionat se numără Formele, Estetica și Stilistica, iar indispensabilă este desigur Istoria muzicii. Unele însă nu mă vor ajuta cu nimic în viitoarea mea carieră: Sport, Cor sau Muzică bizantină (care probabil ar fi fost interesantă, dacă nu am fi studiat-o pentru un singur semestru). **(A.I.)**

7. Din punctul de vedere al relațiilor interumane, cum v-ați simțit în postura de student?

Grupa CMDO este mică și aceasta duce, inevitabil, la o relație mai strânsă cu profesorii. Iar între studenți, unii au legat prietenii puternice. **(A.T.)**

Responsabilitățile față de ceilalți sunt mereu limitate și relativ simplu de îndeplinit; trebuie numai să știi ce vrei. Suntem tineri, frumoși, veseli, mereu cu forțe proaspete. Problemele care intervin ni se par într-adevăr de nereșolvat, însă toate trec. Ce poate fi mai frumos? **(R.M.)**

continuare în pagina 12

continuare din pagina 11

Înainte de a intra la facultate nu pot spune că socializam prea mult. Postura de student m-a ajutat să îmi dezvolt latura aceasta. Ieșirile și discuțiile cu colegii sau profesorii, prietenii care se leagă în facultate te ajută să te cunoști mai bine, să îi cunoști pe ceilalți și pot avea un rol important în dezvoltarea personală. (C.U.)

La început, am fost puțin confuză, cu siguranță ca și restul colegilor mei. M-am apropiat de câțiva dintre ei nu în timpul pe care îl petreceam la școală. Asta s-a întâmplat la cursuri de vară, la Festivalul Enescu și prin experiența Work and Travel. Dacă se dorește o dezvoltare a vieții sociale din Universitate, astfel de activități sunt sigure că ar avea succes. (O.A.)

Profesorii au fost întotdeauna deschiși, am putut apela de fiecare dată când am avut nevoie de informații sau de îndrumare, iar din punct de vedere al evaluării, în proporție de 90%, corecți. Pot spune de asemenea că, în ciuda diferențelor de ordin personal, am avut o grupă unită și intenționez să colaborez în continuare cu mai mulți colegi. (A.I.)

Ca orice alt tânăr: liberă și în același timp foarte ocupată,

fericită și în același timp tristă, multe realizări, dar și eșecuri, prietenii care vor dura probabil o viață; și, nu în ultimul rând, o colaborare foarte bună cu profesorii noștri, de care studenții facultăților cu alt profil decât cel artistic nu se pot bucura așa ușor. (A.C.)

Deși am avut relații civilizate și am fost, în majoritatea cazurilor, tratată cu respect, nu am avut libertatea de a-mi urmări propriile obiective și uneori m-am simțit constrânsă prin programa pentru examenele de instrument, pe care profesorii o impun cu inflexibilitate. (anonim, FIM)

8. Ce este licența?

Un sughiț și-o cireasă de pe tort. Licența apare, parcă, prea abrupt în peisajul de studiu. Pe de altă parte, te motivează (sau te constrânge?) să îți clarifici drumul și să îți concentrezi cercetările pe o direcție mai clară. În fine, în cazul meu, lucrarea de licență este cea mai amplă lucrare de până acum. (A.T.)

Cred că este primul lucru din facultate pe care chiar îl iau cu adevărat în serios, poate ușor în tragic. De ce? Pentru că, până

în momentul de față, nimic nu a fost atât de important pentru tot restul vieții. (R.M.)

Pentru masochiști, o plăcere. Glumesc. Deși pare o întrebare ușoară, nu e. Pentru unii e un titlu, pentru alții este doar o hârtie, pentru mulți este "permisul" de muncă. Pentru mine, licența are un rol de punct și virgulă. Un fel de treaptă a VI-a, după care vine treapta a IV-a, Masterul. Da! E ca o cadentă întreruptă! (C.U.)

Un fel de bacalaureat – mai multe examene, dar care au ca punct de plecare aceeași materie – în cazul nostru MUZICA. (O.A.)

Finalul studiilor și al carierei muzicale. (anonim, FIM)

Dacă eram la dirijat, era un chin, dacă eram la muzicologie, era stres și foarte multă muncă, la compoziție este un lux. (D.Ț.)

Licența este un mijloc de evaluare al nivelului nostru de cunoștințe la finalul studiilor. O lucrare științifică de dimensiuni relativ mari prin care pot fi apreciate abilitățile noastre de documentare, de analiză și de sinteză. (A.I.)

O dovadă palpabilă a 4 ani de studiu, o carte de vizită prin care poți face primul pas sigur în lumea dură a adulților. (A.C.)

SCRISORI DIN EUROPA

Dragă H.,

Așa cum îți spuneam la telefon, sunt de câteva zile în Bamberg, la începutul unei experiențe profesionale și culturale pe care grantul Erasmus mi-o oferă în cadrul programului "Student placements". M-am hotărât să-ți scriu, riscând o cronică a concursului de dirijat de aici la care tocmai am asistat: "Gustav Mahler International Conducting Competition 2010". M-a surprins să aflu că manifestarea este, pe cât de celebră, pe atât de tânără. A început în 2004, primul câștigător fiind Gustavo Dudamel. Componența juriului din anul acesta este următoarea: Jonathan Nott (dirijor principal la Bamberger Symphoniker, președintele juriului), Herbert Blomstedt (dirijor onorific al Bamberger Symphoniker), John Carewe (dirijor), Jonathan Mills (director al Edinburgh International Festival și compozitor), Matthias Pintscher (compozitor), Wolfgang Fink (general manager al Bamberger Symphoniker), Jan Nast (director executiv al Sächsische Staatskapelle Dresden), Luuk Godwalt (membru al Bamberger Symphoniker Orchester).

Kein Musik ist ja nicht auf Erden, aceste cuvinte mari din finalul *Simfoniei a 4-a* de Mahler au fost un leitmotiv pentru săptămâna în care s-a desfășurat concursul, lucrarea fiind una dintre piesele impuse în repertoriul concurenților veniți în Bamberg. Ar trebui să mă vizitezi aici. Locul e minunat și păstrează intactă atmosfera medievală, nealterată de bombardamentele celui de-al doilea război mondial. E un orașel micuț, cu aproximativ 70.000 de locuitori, dar cu o orchestră minunată care are un timbru foarte personal, cald, ce păstrează ceva din sonoritatea orchestrelor germane vechi, acel element viu din sunet, care acum, la marile ansambluri, începe să se estompeze din ce în ce mai mult. Chiar dacă este o instituție a statului german, *Bamberger Symphoniker Bayerische Staatsphilharmonie* este susținută și de o parte din localnici. Orchestra este considerată bijuteria orașului și este foarte ușor sesizabilă mândria localnicilor când vine vorba de această instituție. Sunt aproximativ 7000 de susținători (mecena), înscrși într-un registru special, care contribuie lunar la rotunjirea veniturilor orchestrei.

Revenind la concurs, au fost mai întâi selecționați doisprezece concurenți din 300 de aplicanți. Ultimele trei etape, deschise publicului, au avut ca protagoniști patru finaliști. Nu pot decât să spun că erau toți patru foarte buni.

Pe 3 martie s-a desfășurat semifinala, iar primul concurent, Cornelius Heine, născut în 1977, a trebuit să dirijeze, ca și ceilalți de altfel, fragmente din *Simfonia a 4-a* în Sol Major de Mahler și *Menuetul* din *Simfonia 104* în Re Major de Haydn.

În simfonia de Mahler, solista, Christiana Landshammer, mi-a plăcut teribil. Foarte talentată, puternică și extrem de rezistentă pentru un astfel de program în care tinerii concurenți nu o menajau deloc.

Heine are destulă experiență în acompaniamentul vocilor și totuși, surprinzător, aveam impresia că orchestra cânta prea tare, iar el nu încerca deloc să remedieze situația. De asemenea, pentru un vorbitor nativ de germană, s-a demonstrat destul de neatent cu indicațiile lui Mahler din partitură și asta se simțea mai ales acolo unde erau sugerate schimbări majore de tempo și pe care Heine nu le respecta.

Al doilea semifinalist a fost bulgarul Yordan Kamdzhlov, de treizeci și unu de ani, care studiază și chiar profesează în Berlin (poate cel mai bine cotate din concurenții acestui an),

cu o atitudine ce-l amintește elocvent pe Celibidache tânăr, iar remarca aceasta la care subscriu nu am făcut-o eu, ci un ziarist britanic lângă care stăteam în sală în timpul repetiției. Kamdzhlov s-a detașat foarte mult de primul competitor: Orchestra a cântat totul împreună. A lucrat la asta, folosea partitura doar pentru a da un reper, în rest, părea că nu are nevoie (ceea ce într-un concurs contează); construia foarte bine momentele de ruptură, iar dinamica și agogica erau respectate cu strictețe. Și în Haydn a imprimat sunetului exuberanță, strălucire, poate uneori ieșite din context, dar asta mi-a plăcut. Totuși era puțin deranjantă atitudinea lui foarte teatrală, și asta se resimțea până la urmă și în muzică, în ceea ce auzeam. Cred că ar fi putut să câștige detașat dacă ar fi abordat concursul cu mult mai multă naturaleză.

Seara s-a terminat cu o mică recepție cu multe concluzii, bârfe, parfumuri și pahare. Nu intru în amănunte.

Ziua următoare, pe 4 martie, l-am văzut dimineața pe dirijorul de douăzeci și doi de ani din Uzbekistan, Aziz Shokhkimov, care a fost foarte atent în construirea părții a 4-a, *Finale*, cu multă sensibilitate, care, pe alocuri, dădea rezultate remarcabile. Dar toate aceste efecte minunate se vedeau în final fără rost atâta vreme cât uita total de solistă. Construia tempouri imposibil de susținut, ori prea rapide ori, cum s-a întâmplat în ultimile măsuri, prea lente. Prima parte din Mahler a fost extrem de energică, plină de toate dorințele pe care poate să le aibă un tânăr la 22 de ani. Se vedea că dirijează cu mare plăcere, că e foarte muzical și foarte talentat. Nu era însă deloc clar în gesturi. Orchestra nu putea cânta împreună și agita spiritele mai mult decât era necesar, mai ales în momente de cumpănă, când ansamblul ar fi avut nevoie de luciditate. În Haydn, aceeași pasiune.

În contrast cu precedentul, ultimul semifinalist, Alinars Rubikis, cu background în dirijatul coral și având în repertoriu "Don Giovanni" la Opera Națională Letonă. Într-adevăr, a fost o mare diferență; a fost singurul competitor care făcea distincție între *mf* și *fff*, care a evidențiat cât a putut de mult vocea solistei, care a urmărit cu atenție și intențiile ei. Mult mai atent la muzică și mai puțin la sine. Evident, și asta e o strategie.

Finala s-a desfășurat seara, în aceeași zi, între uzbek, Aziz Shokhkimov, și leton, Alinars Rubikis. Îmi permit o paranteză subiectivă, nu mă pot abține. L-aș fi preferat în finală pe bulgar în locul uzbekului...

Repertoriul finalei a cuprins: o piesă contemporană, în cazul lui Shokhkimov, Jörg Widmann – "Con Brio" (2008), iar al doilea finalist, Rubikis, a dirijat Matthias Pintscher – "Towards Osiris" (2005), compozitorul fiind de altfel și membru al juriului, în caz că nu ai reținut. În final, *Ländler* și *Ruhevoll* din a 4-a de Mahler.

Shokhkimov s-a prezentat foarte bine în piesa lui Widmann pe care a interpretat-o exact, cu simț ritmic foarte evident, mai ales când corecta micile defecte apărute în orchestră. *Ländler*-ul a fost bine construit și cu un accelerando cu accente foarte dramatice, în schimb *Ruhevoll* a fost interminabil de lung, motiv pentru care a fost și greu de urmărit și de asimilat.

Rubikis a avut mult mai mult de muncă la partitura lui Pintscher, o muzică stufoasă și masivă (cel puțin din punct de vedere al orchestrației), o partitură care aproape că era mai mare (ca dimensiuni) decât dirijorul, ceea ce a creat la început puțină rumoare în sală. Chiar dacă era mai dificilă, această partitură era și mai ofertantă pentru un competitor la un

astfel de concurs. Rubikis a putut să-și demonstreze nu numai calitățile ritmice, dar și pe cele timbrale, dinamice. Nu pot spune dacă mi-a plăcut sau nu, dar piesa era foarte interesantă și bine scrisă. Oricum, compozitorul este foarte bine lansat la ora actuală, a studiat cu nume mari și a fost cântat de orchestre mari, chiar dacă este tânăr (are în jur de 38 de ani). Ulterior, Rubikis, probabil destul de emoționat, dar cu o orchestră în față pe care o cunoștea deja, a făcut o repetiție la *Ländler*-ul de Mahler, ucigătoare pentru intrumentisti. A oprit extrem de des și, așa cum spun orchestrantii, i-a "frecat" cu reveniri și reluări până la limita răbdării. De altfel, se citea asta foarte bine pe fața concertmaestrului (născut, am aflat ulterior, la Cluj Napoca!). Din fericire și-a revenit la *Ruhevoll*, care i-a ieșit foarte bine, foarte delicat, cu grijă pentru sonoritate, texturi, deschideri și închideri de fraze, a reușit o repetiție și un moment teribil de frumos pentru toți cei din sală, juriu, ziariști sau public.

În final, după o scurtă pauză, de câteva minute (oricum mult mai scurtă decât anunțarea notelor unui examen oral uneori) a fost anunțat câștigătorul, așa cum era de așteptat - Ainars Rubikis, pe locul doi - Aziz Shokhkimov și pe trei, Kamdzhlov. M-a bucurat alegerea juriului și îi felicit că au văzut în leton un mare potențial.

Îți mai spun câteva cuvinte despre concertul final care a avut loc 24 de ore mai târziu, cu sala plină, în program aflându-se *Simfonia a 4-a* de Gustav Mahler. Am văzut și repetiția generală de dimineață, care mi-a plăcut. A lucrat cu atenție și respect pentru partitură toate momentele rămase nerezolvate în zilele precedente.

Concertul a fost grozav, orchestra, excepțională, dirijorul puțin emoționat, dar foarte sigur pe el. Chiar dacă unii au mai comentat după concert vis-a-vis de prima parte, că poate a fost prea agitată, sau de *Ländler* ca fiind prea *gemütlich*, totuși toată lumea a apreciat unanim *Ruhevoll* și ultima parte. A fost un moment muzical magic, cum rar întâlnești, construit cu grijă, delicatețe și multă inteligență.

Nu rămâne decât să felicit juriul pentru efortul pe care l-a făcut și, mai ales, orchestra minunată din acest mic orașel german. Incredibil cum poate exista așa ceva într-un astfel de loc. Apoi cred totuși că o parte din merit îl are și Jonathan Nott, dirijorul principal al orchestrei, care se preocupă constant de îmbunătățirea ansamblului, repertoriului și chiar mai mult decât atât, într-o discuție pe care am avut-o împreună, își dorește să îmbunătățească și acustica sălii, care oricum sună minunat. E o sală construită special pentru concerte simfonice. Ți-l amintesc și pe Jonnathan Finch, omul de fier, Intendentul, Directorul general al institutiei, care poate fi văzut peste tot, în repetiții, în sală sau chiar stând pe un scaun în orchestră, în birou, prin curte, omniprezent.

În rest, sunt bine, învăț germana, studiez și încerc să mă acomodez cu societatea.

Dar mă opresc, mâine trebuie să ajung la Filarmonică, la o repetiție de dimineață. Îți scriu despre repetițiile lor în alt e-mail. Până atunci, poate ne mai auzim pe *Mess* sau pe *Skype*. Fă-ți și tu un cont pe *Facebook*...!

Sper să ne vedem curând,

Cu drag,

**Cristian (Cristian Lupeș, doctorand,
bursier Erasmus, Bamberg)
25 martie 2010**